

ΠΥΡΣΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ : Ἀλήθεια.
ΙΟΥΛΙΑΣ ΠΕΡΣΑΚΗ : Mon pauvre Jean.
ΑΓΗ ΔΕΒΕΝΤΗ : Ἀπρίλης.
ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΓΚΑΚΗ : Ἀνέκδοτοι στίχοι.
ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ : Σ' ἀγαπῶ.
ΛΕΑΝΤΡΟΥ ΠΑΛΑΜΑ : Μπαλάντα.
ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ : Στὸν κήμπο ἀλάργα.
ΚΛΕΑΡΕΤΗΣ ΜΑΛΑΜΟΥ : Σούρουπο στὸν κήμπο.
EMMANUEL GEIBEL : Τετράστιχο (Μετ. Λέοντα Κουκούλα).
ΔΗΜ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ : Μυριέλλα. (Τέλος).
ΠΑΝΟΥ ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ : Γιὰ τίς «Δροσοσταλίδες».
NOVALIS : Ἀνοιξη. (Μετάφρ. Λέοντα Κουκούλα).
ΜΑΡΙΑΣ ΖΑΜΠΑ : Κομπολόι.
OSCAR WILDE : Τὸ Οὐράνιο Δικαστήριον (Μετ. Κ. Καρθαίου).
ΠΥΡΣΟΥ : Ἡ Δημοτικὴ μας καὶ ὁ κ. Παλαμᾶς.
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΗ : Ὁ Μπαταριάς.
ΦΟΥΛΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗ : Μουσικὰ σημειώματα.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

Οἱ σημερινοὶ νέοι.— Μιὰ φιλικὴ συγκέντρωση.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Σωτήρη Σκίπη : «Μικροὶ περίπατοι», «Δίχως φτερά».—Κ. Σ. Καρωτάκη : «Ὁ πόνος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πραγμάτων».—Μ. Δαμιράλη : «Λίγα τραγούδια».—Κ. Ν. Κωνσταντινίδη : «Τὸ τραγούδι τῆς Ἡλιοκάλης».—Κνουτ Χάμσον : «Ἡ Βασίλισσα τοῦ Σαβᾶ καὶ ἄλλα διηγήματα».

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΧΡΟΝΙΑ Β'.

ΜΑΡΤΗΣ—ΑΠΡΙΛΗΣ 1919
ΤΕΥΧΗ 19 ΚΑΙ 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΑΡΟΣ Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

“ΠΥΡΣΟΣ,”

Σελίδες 32 - 40

ΕΚΔΟΤΗΣ ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΤΡΟΜΕΣ

Ἐσωτερικοῦ

Γιὰ ἓνα χρόνο . . . Δραχ. ὀχτώ
Γιὰ ἕξι μῆνες . . . » πέντε

Ἐξωτερικοῦ

Γιὰ ἓνα χρόνο . . . Φρ. χρ. δέκα
Γιὰ ἕξι μῆνες . . . » ἕξι

Τὸ τεῦχος μιὰ δραχμῆ.

Γραφεῖα : ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΛΑΘΙΑ.

Ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀβλεψία μέινανε στὸ σημερινὸ φύλλο τὰ παρακάτω τυπογραφικὰ λάθια ποὺ παρακαλοῦμε νὰ διορθωθοῦνε.

Στὸ ποίημα «Σοῦρουπο στὸν κάμπο» (σελ. 107) νὰ διορθωθεῖ ὁ δεῦτερος στίχος.

Ἄντι : κ' ἓνα ξαπόσταμα σκορπάει τὸ σῦθαμπο ὅπως πέφτει
κ' ἓνα ξαπόσταμα σκορπάει τὸ σῦθαμπο ὅπως πέφτει.

Στὸ ποίημα τοῦ Πάνου Ταγκόπουλου, σελίδα 123, νὰ διορθωθεῖ ὁ 4ος στίχος τοῦ 3ου τετραστίχου ἔτσι πὺν νὰ διαβάζει ὁ ἀναγνώστης πετρίτες νὰ χάνονται στὴν ἀψηλὴ κορφή» καὶ ὄχι, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πετρίτσες.

Ἀδηλδή, ἀντι: κὶ ὡσὰν πετρίτσες χάνονται στὴν πιδ ἀψηλὴ κορφή
νὰ διαβαστεῖ: κὶ ὡσὰν πετρίτες χάνονται στὴν πιδ ἀψηλὴ κορφή.

Πετρίτης, - γεράκι ἀγριο πὺν πετάει στὶς ἀψηλότερες κορφές τῶν βουνῶν. Στὸν Ὑμηττὸ καὶ στὴν Πεντέλη πολλές φορὲς θὰν τὰ δὴ κά- νεις σὰ σύννεφο. (Βλέπε καὶ ἔργα Ἀριστ. Βαλαωρίτου, ἐκδοτικὸς Οἶκος Φέξη, 1916, σελ. 330, στὶς Σημειώσεις: Πετρίτης=εἶδος ἱέρακος ἐκ τῶν ἀγριοτέρων. Ἐκλέγει συνήθως τὰς ὑψηλότερας πέτρας).

Ἐνα δυὸ τυπογραφικὰ λάθια πὺν μέινανε ἀκόμη τ' ἀφίνουμε στὴν ἀντίληψη τοῦ ἀναγνώστη μας: τὸ φύλλο αὐτὸ τυπώθηκε παραμονὴ τῆς Ἐργατικῆς Πρωτομαγιάς, κ' εἶτανε φυσικὸ νὰ παραπέσουνε μερικὰ λάθια. Ἐλπίζουμε νὰ μὴν ἐπαναληφθοῦνε.

Ο “ΠΥΡΣΟΣ,”

ΛΑΧΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ἡ Δευτέρα κλήρωσις τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων θὰ γίνη ἀνυπερθέτως τὴν Κυριακῇ 28 Ἀπριλίου 1919 (11 Μαΐου 1919).

Σύνολον κερδῶν δραχμαὶ 200,000
Μέγα κέρδος δραχμαὶ 80,000

ΜΑΡΤΗΣ—ΑΠΡΙΛΗΣ 1919

ΤΕΥΧΗ 19 ΚΑΙ 20

ΑΛΗΘΕΙΑ

Τῶξερα πὺν ἦταν ὄνειρο δικό μου,
Καὶ πὺς θὰ σοῦσε ἡ λάμψη του μιὰ μέρα
Στῆς δημοσιᾶς τὸ μολεμένο ἀέρα—
Δὲν εἶχες δεῖ τὴ θλίψη τῶν ματιῶ μου;

Γιατὶ εἶν' εὐκόλη ἡ ἀγάπη τοῦ ἴσιου δρόμου,
Κὶ ἄχ! τί τραχιά εἶν' ἡ λευτεριά ἐδῶ πέρα!
Στὶς σκόνες σὲ θωρῶ τοῦ Καθεμέρα
Τώρα, σὰν ὄλους, σκλάβο κάποιου νόμου.

Ὅμως κὶ ἂν κλαίω στὸ μαῦρο κοιμητήρι
Κάθε ὄνειρο λευκὸ πούχω ἀγαπήσει,
Θὰ σ' ἀγαπῶ, τοῦ Πόνου αἰῶνια βρῦση!

Πικρὸ εἶναι τῆς ἀλήθειας τὸ ποτήρι,
Μὰ ὅταν σ' αὐτὸ τὰ χεῖλη συνηθίσουν,
Ἄλλο πιὸτὸ δὲ θένε πιά ν' ἀγγίσουν.

K. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

MON PAUVRE JEAN!...

Γιὰ κάποια πληροφορία πέρασα ἀπὸ τὴ λόξα τῆς παλιᾶς μου θυρωροῦ. Μοῦ τὴν ἔδωσε, μὲ προσθυμία, μὲ εὐγένεια καὶ σὰν ἔφενγα, κόμπιασε καὶ μούπε πολὺ λυπημένη:

— Ξέρετε... τὸ παιδί μου σκοτώθηκε σὶνὸν πόλεμο.

— Νᾶμαι, πρόσθεσε σὲ λίγο, χωρὶς γιό. Τὸν θυμάστε δὲν εἶν' ἔτσι; Ἔνας νέος ψηλός, ὠραῖος νέος, μὲ μιὰ μοιτοσυκλέτια πὸν ἔκανε τόσο θόρυβο;

Σταμάτησε ὁρθὴ κ' ἔμεινε μὲ τὰ δυὸ τῆς χέρια ἀκουμπημένα σὶνὸν τραπέζι.

— Pauvre Jean!... Pauvre cheri!...

Σκοτώθηκε σὶς ἔξη τὸ θράνν πηγαίνοντας φαῖ σ' ἕνα τσουκάλι σὶνὸν ἀξιωματικό του. Ἐνα θραῦσμα δίδας τονὲ χτύπησε σὶνὸν κοιλιὰ.

Αὐτὴ τὴν ὥρα μοῦ ἄρχεται πιὸ πολὺ σὶνὸν νοῦ. σκέπτομαι, σκέπτομαι, ὡς τὴν τρέλλα.

— Θὰ εἶστε θιαστικὴ; μ' ἐρώτησε.

Τὴν ἐβεβαίωσα γιὰ τ' ἀντίθετο.

Ἡ συγκρατημένη λύπη αἰς, τὰ στεγνά τῆς μάτια μὲ εἶχαν συγκινήσει.

— Μον Pauvre Jean!.. ξανάπε, καὶ πέρασε τὸ χέρι τῆς μπὸς ἀπὸ τὰ μάτια τῆς.

Κ' ἔτσι, ὁρθὴ, μανροντιμένη, μὲ καλὰ χτενισμένα τὰ μαλλιά τῆς, ἀδύνατη, ψηλή, μὲ τὸ πρόσωπο παλιασμένο, τὰ δόντια κίτρινα, καὶ τὰ χεῖλη ἄσπρα μοῦ διηγήθηκε:

— Ὁ γιός μου ἔφυγε τρελλὸς ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμό του, μὸς λὶς κηρύχτηκε ὁ πόλεμος τοῦ 1914. Πότε τὸν ἔστειλαν σὶνὸν ἕνα τομέα, πότε σὶνὸν ἄλλοι. Ὅταν εἶχε ἄδεια κ' ἐρχότανε, ξεγνούσαμε ὅλα μας τὰ θάματα, ὡς πὸν ξανάφενγε καὶ γινόμαστε ὅπως καὶ πρῶτα δυοτυχεῖς... Εἶχαμε ὅμως μιὰ παρηγοριά, τὰ γράμματά του. Ἀλλὰ ἤρθε ἡμέρα πὸν τὰ γράμματα ἔπαψαν, κ' ἕνα θράνν... μᾶς εἰδοποίησαν... πὸς σκοτώθηκε σὶνὸν Β...

Τί στιγμές!.. Ἐπαθα ἀπὸ μιὰ κρίση νευρική. Ἦθελα νὰ ξέρω πὸν ἀκριβῶς πέρασε τὸ παιδί μου, σὲ πὸν μέρος εἶτανε θαμμένο. Ὁ ἄντρας μου μὲ παρηγοροῦσε, ἀλλά, ἐγὼ σὰς λέω εἶμονν τρελλή.

...Τότε ἔγραφα σὶνὸν μέτωπο σὶνὸν ἀχώριστό του φίλο, σὶνὸν δεκανέα Jeoffroy. Σὲ λίγες μέρες ἔλαβα ἀπάντησιν μ' ἕνα σχεδιάγραμμα. Μοῦ ἔδειχνε πὸν περίπου εἶτανε σφαιρωμένος καὶ θαμμένος ὁ γιός μου.

Ἐπήγα σὶνὸν νοικάρη μου, τοῦ τειάρτου παιτώματος, τὸν ταγματάρχη Dore. Ἐργάζεται σὶνὸν ὑπουργεῖο τοῦ πολέμου, καὶ τὸν παρακάλεσα νὰ μ' ἐνκολύνει νὰ βρῶ τὸ παιδί μου.

— «Ἐχετε ὑπομονή, μοῦ εἶπε, τὸ Β... ἔχει καταληφθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἐγγλέζους.»

Περίμενα ὡς πὸν μιὰ μέρα μοῦ λέει.

— «Ὅλα ἔτοιμα γιὰ νὰ φύγετε.»

Ὁ ἄντρας μου μὲ συνόδευε σὶνὸν σταθμό. Ἐφθάσα ἔπειτα ἀπὸ πολύωρο σιδηροδρομικὸ ταξεῖδι. Ἐπήγα καὶ βρῆκα τὸ λοχαγὸ Chablis, τοῦ δίνω τὰ χαρτιά μου καὶ τὸ γράμμα τοῦ ταγματάρχη.

Τὰ ἐξέτασε μὲ μεγάλη προσοχή, ἔπειτα μοῦ λέει:

— Ἀντᾶμαι... Ἀντᾶμαι πολὺ, κυρία, μοῦ εἶναι ἐπιτελῶς ἀδύνατο νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος.

— Ἀνηθῆτε, τοῦ εἶπα, τίποτ' ἄλλο δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ... Ἀνηθῆτε μιὰ δυοτυχομένη μητέρα.

— Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, πὸς αὐτὸ πὸν μοῦ ζητᾶτε εἶναι ἀδύνατο.

Ἄρχισα νὰ τὸν παρακαλῶ, ὁ λοχαγὸς ὅμως ἐπέμενε νὰ μοῦ ἀρνήται.

Τότε ἔπεσα σὶνὸν πόδια του, τὸν ἔλεγα παντοδύναμο, θεό, τοῦ ἔλεγα ἂν ἔχει καρδιὰ ἀνθρώπινη νὰ μὲ λυπηθεῖ καὶ νὰ μὲ σκοτώσει, γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ γυρίσω σὶνὸν Παρίσι, χωρὶς νὰ ἰδῶ τὸ παιδί μου.

Ὁ λοχαγὸς φάνηκε πολὺ συγκινημένος. Πήγαινε, ἐρχότανε μέσα σὶνὸν δωμάτιο ὡς τόσο ἐξακολουθοῦσε νὰ μοῦ ἀρνήται μὲ μεγάλες φωνές. Ἐπειτα σταμάτησε κ' ἤρθε σιγὰ σιγὰ κοντά μου. Ἐξαντλημένη εἶχα καθίσει σ' ἕναν καναπέ κ' ἔκλαιγα. Στάθηκε ἀπὸ πάνω μου καὶ μὲ κοίταξε πολὺ σοβαρῶς μέσα σὶνὸν μάτια.

— Αὐτὸ ἐδῶ, μοῦ λέει θλιμμένα, καὶ χτύπησε δυνατὰ μὲ τὸνα χέρι, τὸ ἄλλο, τὸ γαυποφορεμένο κ' ἀλύγιστο χέρι του, αὐτὸ ἐδῶ, τὸχω ἀφίσει σὶνὸν μάχη. Τότε λυπήθηκα πολὺ, μὰ πολὺ. Ἐπειτα, σὶνὸν ἀνάσρωση, σὰν εἶμοννα σὶνὸν Παρίσι, ἔμαθα πὸς σκοτώθηκε ὁ ἀδερφός μου, ὁ μόνος μου ἀδερφός. Τότε λυπήθηκα περισσότερο. Ἀλλά, ἀπὸ τότε, ἔδωξα κάθε οἶκιο, κάθε ἀ-

δυναμία απ' την καρδιά μου. Τόσα χρόνια συνειθίζεις κανείς σ' όλα ως και σ' αυτή τη φρίκη. Σήμερα όμως ξερχοσθε σεις, και με κάνετε πάλι να είμαι σαν την ημέρα που έχασα το χέρι μου και σαν την ημέρα που έμαθα πως σκοτώθηκε ο αδερφός μου.

Σταμάτησε, με κοίταξε ακόμα με τὰ σοβαρά του μάτια και μου είπε ήσυχα.

— Θα σὰς κάνω αυτό που μου ζητάτε... Θα σὰς δώσω έναν ύπαξιωματικό και δυο στρατιώτες. Πηγαίνετε, ψάξτε, και ίσως τον έβρητε. Αυτή τη στιγμή δεν κάνω το καθήκον μου* είμαι κ' εγώ ένας δυστυχημένος άνθρωπος.

Χτύπησε το κουδούνι, μπήκε ένας ύπαξιωματικός. Του έξηγήγησε κ' έφυγε. Σε λίγο ξανάβη και με πήρε. Στην πόρτα συναντήσαμε δυο στρατιώτες. Κρατούσανε οκαπάνες και φινιάρια. Μὰς ακολουθήσαν.

Οί στρατιώτες συνειθισμένοι σ' όλα έλεγαν ιστορίες του χωριοῦ τους και γελούσανε στο δρόμο. Μόνον ο ύπαξιωματικός έμεινε κοντά μου, με παρηγορούσε και μου έλεγε πως αυτό που ζητώ είναι πολύ δύσκολο.

Επιτέλους φτάσαμε σέ μιαν άπέραντη έκταση γεμάτη στανρούς.

Σέ κάθε τάφο νόμιζα πως είτανε θαμμένο το παιδί μου.

Ο ύπαξιωματικός κρατούσε το σχεδιάγραμμα.

— «Δεξιά, δεξιότερα», φώναζε στους στρατιώτες, που είχαν απομακρυνθεί.

Διευθυνήκαμε σέ κάτι απομονωμένους τάφους. «Όταν φτάσαμε έτορμα.

— Σηριχιτήτε στο μπράτσο μου, μου λέει ο ύπαξιωματικός.

Σηριχίτηκα.

— Είστε αποφασισμένη;... με ρώτησε. «Αν τον βρητε θα έχετε τύχη.

Οί στρατιώτες όλο διάβαζαν «Στρατιώτης άγνωστος».

— Κατά το σχεδιάγραμμά σας κάπου εδώ θα είναι, μου είπε.

— Έμπρός! διέταξε τους στρατιώτες. Από την αρχή.

Στάθηκα απάνω από έναν τάφο. Οί στρατιώτες έσκαβαν. Δεν είχαν προχωρήσει ούτε μισό μέτρο σαν φάνηκε ή γαλάζια στολή.

Παραμέρισαν τὰ χώματα απ' το πρόσωπο ως τὰ πόδια.

— Είναι αυτός; με ρώτησε ο ύπαξιωματικός.

Δεν έβλεπα, δεν είξερα, κ' έσκυφα.

Από το πρόσωπο είδα μόνο δυο γραμμές δόντια.

— Δεν τον αναγνωρίζω, είπα.

— Να τον ψάξετε, διέταξε τους στρατιώτες.

Του έβγαλαν το πορτοφόλι. Είτανε γεμάτο φωτογραφίες και καρι-ποστάλ από γυμνές γυναίκες.

— «Όχι δεν είναι αυτός, ξανάπα. Ο γιός μου είτανε πολύ πιό ψηλός.

— Τον άλλο τάφο, διέταξε.

— Είναι αυτός; μου είπε σαν παραμέρισαν τὰ χώματα.

Είταν ένας άντρας μεγαλόσωμος, με κόκκινα γένηια, και κόκκινα μουστάκια. Τὰ δάχτυλα του γεμάτα δαχτυλίδια κανομένα από οβίδες.

Τον έσκέπασαν άμέσως.

— Έπιμένετε ακόμα, μου είπε, ν' ανοίξουν κι' άλλο τάφο;

Δεν μπόρεσα να μιλήσω. είχα το στόμα στεγνό και την άναπνοή δύσκολη. Κούνησα καταφατικά το κεφάλι μου.

— Έμπρός! διέταξε πάλι τους στρατιώτες.

— Mon Pauvre Jean! εφώναξα.

Είταν έντελώς ντυμένος, με την κάσκα του, με το μαντύα του, με τις μπότες του. Και χωρίς νάβλεπα το πρόσωπό του θα τον έγνωρίζα. Είχε τὰ μάτια καιεστραμένα, το δέρμα μαυροκίτρινο και τὰ δόντια του φαινόntonσον απ' την άριστερή μεριά.

Τί φρίκη! Πώς έφυγε από το σπίτι και πως τον έβλεπα!..

Δεν μπορούσα να κλάψω ούτε να φωνάξω, μόνο τον έκοίταξα λαχανιασμένη. Τ' αυτιά μου βούϊζαν.

— Νά τον ψάξετε, άκουσα που είπε ο ύπαξιωματικός.

Οί στρατιώτες τον έξεκούμπωσαν. Του έβγαλαν το πορτοφόλλι, δυο πίπες, ένα σουγιά και μιὰ μικρή λίμα.

Τίποτ' άλλο δεν άντελήφθηκα.

Όταν άνοιξα τὰ μάτια μου είδα πως είμονυ πεσομένη σ' ένα στρατιωτικό κρεβάτι κ' ένας γιατρός άξιωματικός μου μετροῦσε το σφυγμό.

— Νάμαι τώρα, πρόθεσε σέ λίγο, χωρίς παιδί. Η ζωή δεν έχει για μένα κανένα σκοπό, κι άναστέναξε συγκρατημένα.

— «Α, νά σας δείξω κάτι, είπε κι άνοιξε μιὰ ντουλάπα με καθρέφτη. Έφερε ένα κοντι από μαντι. Είχε μέσα με τάξη τοποθετημένα το πορτοφόλι του γιού της με τὰ γραμματά της, τες δυο πίπες, το σουγιά και τή λίμα.

Όταν κατάλαβε πως τὰ είδα άρκετά, τάβαλε πάλι στο κοντι, τάδεσε με τή φαρδιά γαλάζια κορδέλλα και τὰ κλείδωσε στο ντουλάπι.

Και σὺν ἐγγύρισε κοντά μου ἡ ἔκφραση τῆς εἶχε ἀλλάξει. Εἴ-
τανε πάλι ἡ γυναῖκα μὲ τὸ εὐγενικὸ χαμόγελο, ποὺ θέλει νὰ
φανεῖ χρήσιμη, καὶ νὰ δώσει τὶς πληροφορίες ποὺ τῆς ζητοῦν.

Βγήκα ἀπὸ τὴ λόζα. Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε δύσει. Στὰ bou-
levards ὄλα τὰ δέντρα πράσινα, μὲ τὰ καινούρια τοὺς φυλλώ-
ματα. Ἡ θραδειὰ γλυκειά. Ὡς τὴ μέσῃ τ' οὐρανοῦ εἶχε χυθεῖ
ἓνα χρῶμα τριανταφυλλένιο. Τὸ Παρίσι μ' αὐτὸ τὸ δέλι εἶχε
βαλθεῖ νὰ μοιάσει τῆς Ἀθήνας.

Στὸ δρόμο Γάλλοι στρατιωτικοί, Ἑγγλέζοι ἀξιοματικοί μὲ
ὠραῖα κορμιά καὶ κομπὰ μπαστουνάκια στὸ χέρι, σιτβαροὶ Ἀ-
μερικάνοι, καὶ πολλὲς γυναῖκες θαμμένες μ' ἐρευνητικὰ μάτια
ἀνεθοκαιέβαιναν τὸ Boulevard Saint-Michel. Ἐφτασα σὶν
κῆπο τοῦ Λουξεμβούργου, ἀλλὰ, ἐκεῖ μέσα εἴτανε μαγεία. Ἀ-
νοιξη. Καὶ τὸ Παρίσι ὑπέροχο παραδινότανε οὐγὰ οὐγὰ σπῆ
νέχια.

Παρίσι.

ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ

ΑΠΡΙΛΗΣ

Τὸν ἐρχομὸ σου οἱ ξάγναντες κορφές
Καὶ τὰ ξανθὰ ἀκρογιαλὰ χαιρετᾶνε,
Στοὺς κήπους ξανανθοῦνε οἱ λειμονιές,
Τὰ χελιδόνια ὀλόχαρα πετᾶνε.

Καινούρια ζωῆ· καὶ νοιώθουμε βαθειὰ
Ἀπάντεχης χαρᾶς τρελλὸ μεθήσι.
Μ' ἀρώματα μᾶς λούζει ἐρωτικά
Καὶ μὲ λαχτάρεις μᾶς κερνάει ἡ φύση.

Σὰν ὄνειρο ἀπαλὸ περνᾶς γοργὰ
Καὶ σὺν τῇ νιότη σβύνεις τὴ δροσάτη,
Κι ἀδέρφι ὁ Μᾶης σοῦ στρώνει στοργικὰ
Μ' ἄνθη καὶ μύρα τὸ στερνὸ κρεββάτι.

ΑΓΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΜΑ

Καθὼς κατὰ τὸν Ὑμηττὸ χαράζοντας ροδίζει
Λές ὁ οὐρανὸς πὼς γδύνεται τὸ μαῦρο του μανδύα,
Κι ὡς νὰ ντυθῆ τὸ γαλανὸ τῆς μέρας—μᾶς χαρίζει
Γδυμνὴ τὴν ὄψη τοῦ ἀπειρου, σὺν αἴψη σάρκα θεία.

ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΑΚΙ

Τὸ γιοφυράκι ποὺ διαβαίναμ' ἀγκαλιὰ
Ὅταν σπιτάκι μᾶς γυρίζαμε τὰ βράδια,
Τὸ γεφυράκι ποῦχε ἀκούσει τὰ φιλιὰ
Τὰ μυστικά μᾶς, κι' εἶχε ἰδεῖ τὰ κρύφια χάρδια,

Τὸ γιοφυράκι μᾶς πὼς ἔτριζεν ἐχτὲς
Σὰν μ' εἶδε μόνο νὰ περνῶ, σιγὰ, θλιμμένα,
Καὶ πὼς θρηνοῦσαν τὰ βατράχια στὶς ὄχτιές,
Καὶ πὼς πονοῦσα, πὼς πονοῦσα ἐγὼ γιὰ σένα.

ΨΙΛΗ ΒΡΟΧΟΥΛΑ

Ψιλὴ βροχούλα στοῦ Μαῖοῦ τὴ μέρα, σὺν μιὰ λύπη
Μέσ' στὴν ἐρωτικὴ χαρά, καὶ σάμπως καρδιοχτύπι
Σὲ μιὰν ἀκύμαντη ζωῆ, ποὺ τόσο ὠραία διαβαίνει,
Ποὺ καὶ σὲ θύελλα κι ἂν ξεσπᾶ τὴ χάρη τῆς αὐξάνει.

ΤΗΝ ΑΤΙΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ...

Τὴν ἀτιμία τοῦ κόσμου ὅσο μαθαίνω
Ἢ ἀθῶα σου ματιὰ τόσο μὲ δένει
Κι' ἡ ἀγάπη μου γιὰ σὲ τόσο πληθαίνει.

Σοῦλεγα πὼς γιὰ χάρη σου πεθαίνω
Μὰ βλέπω κι' ἡ ζωῆ μου νᾶναι μπρὸς σου
Πολὺ μικρὴ κι ἀνάξια γιὰ ἔπαινό σου.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

Σ' ΑΓΑΠΩ

Σ' αγαπῶ
 πὸν ἀντηχεῖς
 μιᾶς ψυχῆς
 μοναχῆς
 τὸ σκοπό.

Πὸν θρηνεῖς
 μυστικά
 καὶ γλυκά,
 —τραγικά
 σὰν πονεῖς.

Στὴ χαρὰ
 δὲ μιᾶς..
 Μὰ γελᾶς,
 πῶς γελᾶς
 θλιβερά.

Ποιὰ γητεία,
 στὴν πικρὴ
 τρυφερῇ
 σταθερῇ
 σου ματιά!

Λιγερός
 τῆς ἀγνῆς
 ἑαρινῆς
 σου φωνῆς
 ὁ χορός.

Κι ἂν ποθῶ
 —τρισαλιά—
 τὰ μαλλιά
 σου, θηλείά,
 νὰ χαθῶ,

πὸ πολὺν
 λαχταρῶ
 τὸ νοερὸ
 φλογερὸ
 σου φιλί.

Σ' αγαπῶ
 πὸν ἀντηχεῖς
 τῆς φτωχῆς
 σου ψυχῆς
 τὸ σκοπό.

Νοὺς κρυφός..
 Πῶς μπορῶ
 νὰ χαρῶ
 λαμπερὸ
 πλάϊ σου φῶς;

Σκοτεινά,
 μεζητοῦν
 με κρατοῦν
 με πατοῦν—
 τὰ δεινά.

ΜΠΑΛΑΝΤΑ

Ἐν' ἀγόρι μιὰ φορὰ π' ἀγαποῦσε μιὰ παιδούλα,
 Μίσεψε στὴν ξενητεία σὲ μιὰ κόκκινη βαρκοῦλα.

Ἐφυγε στὴ Μπαρμπαραὶά καὶ κρυφὰ μέσα στὸ δεῖλι
 Κι οὔτε δὲν ἀνέμισε τὸ πικρὸ του τὸ μαντήλι...

Κ' ἡ παιδούλα πὸν ὄρφανὴ σὰν ξημέρωσε ἄλλη μέρα
 Τοῦ κακοῦ τὸν πρόσμενε στὸ φτωχὸ τὸ σπῆτι πέρα,

Τὸ κρυμμένο τοῦ γιालοῦ πῆρε ἀργὰ τὸ μονοπάτι
 —Τοῦ πελάγου σιὰ θαθεῖα πῶς λαμπύριζαν τὰ πλάτη—

Κ' ἤρθ' ἐκεῖ στὴν ἀμμονδιά τὴ στροπιτὴ καὶ τὴ μεγάλη.
 Σκύβει τότε στοῦ νεροῦ τ' ὀλογάλανο κροσιάλλι,

Νὰ τὰ ρίξη στὸ γιालὸ τὰ δυὸ μάτια τῆς ζευγάρι
 Γιὰ νὰ θροῦνε τ' ἄρμενο πὸν μακριὰ τὸν εἶχε πάρει.

Τὰ ματάκια πήγανε σὲ γιालούς, καὶ σὲ λιμάνια
 Μὰ γυρίσαν ἄπραγα μὲ τὴν πρώτη τους ἐρφάνια.

Τὰ ματάκια στὸ γιालὸ τώρα μόνο κλαῖνι καὶ κλαῖνε
 Καὶ τὰ χεῖλια εἶναι κλεισιὰ κι ἄλλο τίποτα δὲ λένε.

Τὸ φεγγάρι κι ἂν φανῆ στὸ βουθὸ κι ἀργὸ (τους κλάμα,
 Ματασιάθηκε ποτὲ φεγγαρίσιο τέτοιο θάμα!

Στοῦ ἀργοσιάλαχτου καημοῦ τὸ θαμπὸ θαμπὸ ἀκρογάλλι
 Τὰ δυὸ μάτια καρτεροῦν τὰχ' ἀκόμα νὰ προσβάλλη;

Τὸ φεγγάρι, νά, γιὰ ἰδέες!... Προβάλε καὶ τώρα γέρονι,
 Μὰ ὅ,τι παίρνει ἡ θάλασσα δὲν τὸ ματαφέρνει...

ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ ΑΛΑΡΓΑ...

(ΜΠΑΛΑΝΤΑ)

Στόν κάμπο ἀλάργα, ώραία μου, φεγγοβολοῦν
 Δεύτερος ἥλιος τὰ χρυσὰ παλάτια,
 Μὰ ἡ τόση λάμψη σβνέται ὅταν φανοῦν
 Ψηλά στὰ παραθύρια τὰ δυὸ μάτια,

Τὰ μάτια τῆς βασιλοπούλας πού ἔχουνε
 Τὸν ἔραστή τοῦ κάμπου ξετρελλάνει,
 Πού πάει τὴν πληγωμένη του καρδιά
 Δῶρο τῆς ρηγοπούλας γιὰ νὰ κάνει,

Γοργὰ γοργά, μὲ λόθους καὶ μ' ὄνειρατα
 Μ' ἐλπίδες ὅπου λάμπουν στὴ ματιά του
 Ἐνῶ τοῦ ἡλίου παίζουνε οἱ χρυσές
 Ἀχτίδες στὰ τετράξανθα μαλλιά του.

Καὶ πηαίνοντας τὸν ἀκλουθοῦν τὰ λούλουδα
 Τὸν ἀκλουθοῦν καὶ τὰ πουλάκια ταίρια,
 Μαζύ του πηαίνει πάντα ὁ οὐρανὸς
 Κι' ἡ νύχτα πάει μαζύ του μὲ τ' ἀστέρια,

Μ' ὅσο κι ἂν παίρνει γογγόρα τὸ δρόμο του
 Τόσον ἀλάργα πᾶνε τὰ παλάτια,
 Μὲ τῆς βασιλοπούλας τῆς γλυκειᾶς
 Τὰ μαῦρα μαῦρα - ἀγάπη μου - τὰ μάτια.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΥΡΟΥΠΟ ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ

Σιγοβραδυναίει, στόν πλατὺ τῆς ἀργατιᾶς τὸν κάμπο
 κι' ἓνα ξαπόσομα σκορπάει τὸ σῦθαμπο ὅπως πέφτει.
 Παίρνει τὰ σύνεργα ὁ σκαφτιάς στόν ὄμο γιὰ νὰ φύγη,
 ὁ κλαδευτῆς ξερὰ κλαριά φορτώνει στὸ μουλάρι,
 ὁ πιστικὸς τὰ πράματα σουράει νὰ μαζωχοῦνε,
 ἡ κοπελιά ζαλώνεται τὰ ροῦχα τὰ πλυμένα,
 καὶ τὸ σκυλί, πού ὀλημερις ἀβάρετα ἀλυχοῦσε,
 βουβάθηκε μὲ τὴν οὐρὰ ριγμένη ἀκολουθαί
 τὴν ἀργατιά πού ξεκινᾷ καὶ στὸ χωριὸ γυρίζει.
 ...Μήτε φωνή, μηδὲ λαλιά. Μὲς στὰ κλαριά κρυμμένα
 σπαίνουνε προσμένοντας τὸν ὕπνο τὰ πουλιά
 προσεχτικά καὶ τὸ νερὸ στὶς νιές βραγιές κύλαει,
 στοὺς κόμπους κοντοστέκεται κι ἀπὲ μὲ βιά περνάει.
 Ἄργό, ἀπαλὸ κι ἀνάλαφρο τὸ βράδυ κατεβαίνει
 τὸ πνέμα ἀνακλαδίζεται, σφραγίζονται τὰ χεῖλια.
 Τοῦ δουλευτῆ τὸ πάτημα μουγγὰ τὸ χῶμα πνίγει
 τ' ἀλαφροῖσκιωτο σκυλί μὴν τύχει καὶ γαυγίσει
 κ' ἡ ἀπεγάδιαστη σιωπὴ σὰν τὸ γυαλί ραγίσει...

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΜΑΛΑΜΟΥ

EMMANUEL GEIBEL

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΟ

Ὅποιος νὰ θάλλη θέλει στὴν κεφαλή στεφάνι
 καὶ τέλειος νὰ γενῆ,
 ἄς ζῆ, τὴν ἄλλη μέρα σὰ νᾶταν νὰ πεθάνη,
 κι ἄς προσπαθῆ σὰ νᾶχε μὲ ἀθάνατη ζωή.

(Μετάφραση)

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΡΙΕΛΛΑ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

4—

Τὸ σπίτι τῆς Μυριέλλας. Σαλονάκι καὶ γραφεῖο μαζί. Ὅχι πλούσια μὰ φιλόκαλα στολισμένο. Βιβλία, ἄνθια, ἀγαλματάκια, πιάνο, ἓνα τριπόδι ζωγραφικῆς κλπ. Σωστὴ φωλιὰ καλλιτέχνη.

Στὸ μεσιανὸ τοῖχο μιὰ εἰκόνα μεγάλη ὠραίας νέας γυναικας καὶ λίγο παρακεῖ ἡ εἰκόνα, μεγάλη κι' αὐτὴ, ὠριμου ἄντρα, πενηντάρη περίπου, καλοκαμωμένου.

Ἐνα μεγάλο ἄνοιγμα στὴ μέση θγάζει σὲ θεράντια, πὸν βλέπει σὲ κῆπο μὲ δέντρα μεγάλα.

Λίγο ἔστερ' ἀπ' τὸ μεσημέρι.

Ἄμα σηκωθεῖ ἡ ἀδελφαί, ἡ σκηρὴ μένει γιὰ λίγο ἀδειανή. Ἀπὸ τὰ πλάγια τῆς θεράντιας ἀκούγονται γέλια τρανταχιά.

ΦΡΟΣΩ (ἀπὸ μέσα, φωναχιά, ξεκαρδιωμένη σιὰ γέλια). Non, Μάρκο !... Non !

ΜΙΑ ΦΩΝΗ (ἀπὸ μέσα). Μὰ εἶναι ὑπέροχο !...

ΦΡΟΣΩ (πρὸ ἴδιο). Non, Μάρκο !... Non ! (τὰ γέλια ὅσο πάνε καὶ ἀκούγονται μακροννότερα. Ὑστερα παύουνε. Σιωπὴ).

ΜΥΡΙΕΛΛΑ (μπαίνει ἀπὸ τὴ θεράντια, ἀκουμπισμένη σιὰ μπράτσο τοῦ Φιλίδη. Ἦουχα καὶ γλυκά.) Ἐρωμένη σου;... Ὅχι !...

ΦΙΛΙΔΗΣ (κάπως νευρικά). Τότε γυναίκα μου !

ΜΥΡΙΕΛΛΑ (πρὸ ἴδιο). Οὔτε γυναίκα σου !... Αὐτὸ δά !...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Οὔτε ἐρωμένη μου, οὔτε γυναίκα μου !... Μὰ τί ἐπὶ τέλους ; Πρέπει νὰ καθαριστεῖ ἡ θέση μου, νὰ ὀριστεῖ... .

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Δὲν τὴν ἀφίνεις ὀριστὴ ; (τραδιέται ἀπὸ κονιά του καὶ κἀθεῖται σιμά σιὸ τραπέζακι. Μιλώντας πάντα ἡσυχα ξεφυλλίζει κάποιον βιβλίον, ἀπὸ κείνα πὸν θορόκονται ὀρόγια πρὸ τραπέζακι). Ἔχει καὶ ἡ ὀριστία καμμιά φορὰ τὴν ὁμορφιά της...

ΦΙΛΙΔΗΣ (ὅσο πάει καὶ ἡ φωνὴ του γίνεται λιγώτερο νευρική). Μπορεῖ !... Μὰ ἐγὼ στὴ ζωὴ μου κινήγησα πάντα τὰ ὀρισμένα, τὰ ξάστερα πράματα... Ὅσο μπόρεσα...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Μὰ καὶ σὲ τούτη τὴν περίστασι δὲν ἔφυγες ἀπὸ τὴν ἀρχὴ σου...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Δὲν ἔφυγα ;

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Φιλία μου ζήτησες καὶ σοῦ τὴν ἔδωκα...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Καὶ θὰ μείνης φίλη μου ;

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Φυσικά...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Καὶ μόνο φίλη μου ;

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Καὶ ὑπάρχει ἄλλο ὑψηλότερο καὶ ἀγνότερο αἶσθημα ἀπὸ τὴ φιλία ;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ἐμένα μου τὸ λές ; Τὸ γεύτηκα ἐγὼ πολὺ αὐτὸ τὸ αἶσθημα στὴ ζωὴ μου... Κι ὅλο ἀπὸ γυναῖκες... Τῶχει τὸ αἷμά μου, φαίνεται, ὅποια γυναίκα κοιτάξω, ὅποια γυναίκα ὀρεχτῶ, νὰ τὴν κάνω φίλη μου... καὶ ποτὲ ἐρωμένη μου...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Καὶ σ' ἀπελπίζει αὐτό ;... Ἐγὼ, ἂν εἴμουναι ἄντρας, θὰ περιφανεύομουναι... Ἡ γυναίκα γίνεται εὐκόλα ἐρωμένη, μὰ φίλη ἑνὸς ἀντρός, δύσκολα... πολὺ δύσκολα...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ἐγὼ τουλάχιστο δὲν τὴν εἶδα αὐτὴ τὴ δυσκολία... Τὸ ἐναντίο μάλιστα... Ἐνῶ στὸν ἔρωτα...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Γιὰ νὰ μπιστευτεῖ ἓναν ἄντρα ἢ γυναίκα, πρέπει νὰ τοῦχει ἀπεριόριστη ἐχτίμησι... Καὶ πρέπει νὰ περηφανεύεσαι γι' αὐτὴ σου τὴν εὐτυχία...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Νὰ δεῖς ἴσαμε πὸν φτάνει ἡ εὐτυχία μου αὐτὴ... Τὰ «Non, Μάρκο, Non !» τῆς Φρόσας ὄξω στὸν κῆπο, γιὰ μένα εἶτανε κι' αὐτά...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Γιὰ σένα ;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ναι ! γιὰ μένα κι' αὐτά... γιὰ μένα !... Μιὰ φορὰ, παροχορτοσμένος ἀπὸ τὴς φιλίες, ζήτησα ν' ἀλλάξω κρηὴ καὶ ν' ἀποχτήσω κ' ἐρωμένη... καὶ τὴ ζήτησα, γιὰ νάμαι σίγουρος, μακρὰ ἀπὸ τὴν ἐπικίντυνη ζώνη τῆς φιλίας, σὲ κάπως πὸ πλατειοὺς ὀρίζοντες... σὲ μιὰ πεταλοιδίτσα λεύτερη πὸν δὲν πολυσοτιζότανε γιὰ τὰ μικροζητηματάκια τῆς μαγατιάτικης ἠθικῆς... Καὶ θὰν τὸ πιστέψεις ;... σὲ λίγο τὴν ἀπόχτησα...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. (χαμογελώντας). Ἐρωμένη σου βέβαια !

ΦΙΛΙΔΗΣ. Φίλη μου κι' αὐτὴν... πάνανθεμά τὴν !... φίλη

μου... Κάποτε πού ξεθαρρεύτηκα νάν τῆς ξεμουστηρευτῶ πῶς τὴν ἀγαπῶ, ἄκουσα ἀπὸ τὸ στοματάκι της... κι' εἶχε πολὺ χαριτωμένο στοματάκι, μὲ κάτασπρα φιλντισένια δοντάκια... κι' ἄκουσα ἀπὸ τὸ στοματάκι της τὴν παράξενη θεωρία τῆς φούστας καὶ τοῦ ἔρωτα... Ἀγοράζεις, μοῦ εἶπε, ἓνα ὕφασμα γιὰ φούστα.. Μπορεῖς τὸ ἴδιο ὕφασμα νάν τὸ κόψεις μπολερὸ ἢ ζακέττα ;... Ὅχι ! Παίρνεις ἓνανε γιὰ φίλο... Μπορεῖς νὰ τὸν κάνεις ἔρωμένο σου ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ὅχι βέβαια !

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ὅχι, μοῦ εἶπε κι αὐτή... Κ' ἓνα βράδυ, πού μὲ κάλεσε καὶ φάγαμε σπίτι της, καὶ καλοφάγαμε καὶ καλοῦπιαμε μάλιστα, καὶ μιλήσαμε κι ἀνοιχτά, πολὺ ἀνοιχτά, καὶ πού, γιὰ νὰ μὴν παίξω τὸ ρόλο τοῦ Ἰωσήφ ἢ τοῦ Μάρκου Φιλίδη... πού τὸ ἴδιο εἶναι... ἄπλωσα τὰ χέρια μου ἀπάνω της καὶ δοκίμασα νὰ τὴν ἀγκαλιάσω, τραβήχτηκε μακριά μου καὶ μοῦ εἶπε μ' ἓνα χαδιάρικο τόνο, γιομάτονε χάρδι καὶ παράπονο... «Νον, Μάρκο !... Νον !» Καὶ σὲ λίγο πρόσθεσε : «Γιατί νὰ ζητᾶς νὰ κατοικηθῶμε ἀπὸ τὸ ψῆλωμα πού στεκόμαστε, κάτου στὸ βούρκο ;»

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Εἶχε εὐγενικὰ αἰσθήματα αὐτὴ ἢ κοπέλλα...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ὅχι ! Εἶχα κι' ἔχω ἐγὼ μέσ' στὸ αἷμά μου τὴν κατάρα τῆς φιλίας ! Αὐτὸ 'ναι !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Θεὸς νὰ μιλήσουμε σοβαρά ;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Μὰ ἀστειεύομαστε τόση ὥρα ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Τί μοῦ ζήτησες μὲ τὸ πρῶτο ποίημα πού μοῦ-στελες ;

(ἀπαγγέλλει ἠσυχὰ καὶ γλυκά)

Μόνο νὰ σᾶς βλέπω—Ἥλιου μίαν ἀχτίδα

Ζήτησα γιὰ χάρη ἀπ' τὸν οὐρανὸ

Καὶ μοῦ δόθη. Κ' ἔτσι χτὲς ὅπου σᾶς εἶδα

Φῶς ἐντὸς μου ἀπλώθη, φῶς ἀγερινό !

ΦΙΛΙΔΗΣ. Οὐφ !... Κεῖνο τὸ ἀγερινὸ τὸ φῶς εἶναι γιὰ τὰ πανηγύρια !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (ξακολουθώντας νὰλαγγέλει).

Μόνο νὰ σᾶς βλέπω.

ΦΙΛΙΔΗΣ (γελαστό). Μὰ δὲ θὰ πάψεις ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (μὴ προσέχοντας στὴ διακοπὴ του).

Μὰ καὶ μήπως τάχα δὲ σᾶς βλέπω πάντα κι' ἄς μὴν εἶσ' ἐμπρός ; Μόνο νὰ σᾶς βλέπω ! Τί χαρὰ πού θᾶχα ἂν τὸ ἴδιο εἶταν πόθος σας κρυφός !... Αἶ ; ὅ,τι θέλησες δὲ γίνηκε ;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Νον, Μάρκο !... Νον !... Ξανακούω τὸ ἴδιο τὸ τραγοῦδι, μὲ ἄλλη μουσικὴ τούτη τὴ φορὰ, γιὰ ποικιλία !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Μὲ τὴ μουσικὴ ὁμως τῆς ἀληθινῆς φιλίας τούτη τὴ φορὰ...

ΦΙΛΙΔΗΣ (τρομαγμένα). Νὰ ζήσεις ! ὅποια ἄλλη λέξη θέλεις μεταχειρίσου, ὄχι ὁμως αὐτὴ τὴν ἀναθεματισμένη πού μοῦ κατάντησε πιά βραχνᾶς !... Μὰ τὸ ξέρω ἐγὼ !... Τὸ ξέρω !... Ἐσὺ μὲ χρειάζεσαι γιὰ καρραγιόζη σου... κάποτε καὶ γιὰ ὄργανό σου...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (θλιμμένα). Ὅχι !... εἶναι λόγια βαρεῖα αὐτὰ καὶ δὲ σοῦ ταιριάζουνε... Ἐμένα, λιγότερο...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Εἶναι λόγια ἀληθινὰ καὶ ταιριάζουνε καὶ στοὺς δυὸ μας !... Θυμάσαι τὴ βραδιὰ πούφυγες ἀπὸ τὸ σπίτι σου ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Πασκίζω νάν τὴ λησμονήσω... Περάσανε κιά-λας δυὸ μῆνες ἀπὸ τότε...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Θυμάμαι... σὲ εἶχα συντροφεύει ὡς τὴν ὀξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ σου καὶ σ' ἀποχαιρετοῦσα γιὰ νὰ φύγω... Τὴ στιγμὴ ἐκείνη κάτι σοῦ εἶπε μυστικά, ἢ Μαρία, ἢ δούλα σου, καὶ τότε μὲ τράβηξες ἀπάνου, μ' ἔμπασες κρυφὰ στὴν κάμαρά σου...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (στοχαστικά). Ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάμω κι' ἔτσι ἔκαμα...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Μ' ἄφισες στὴν κάμαρά σου, ἴσως σκόπιμα, καὶ μπήκες στὴ σάλα... Ὅση ὥρα ἔμεινα μοναχός μου, χίλια γλυκὰ ὄνειρα ἔπλαθα... καὶ ὕστερα σάν ἀνοιξες τὴν πόρτα καὶ φώναξες στὸν πατέρα σου καὶ στοὺς ἄλλους : «Νὰ ὁ ἔραστής μου !»... «Ἄχ, εἶπα, εἶναι δική μου πιά !... δική μου !»...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (γελαστό). Καὶ δὲν εἶμαι ;

ΦΙΛΙΔΗΣ (ειρωνικά). Φίλη μου ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Τί περισσότερο ;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ὑπάρχει καὶ κάτι περισσότερο...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Δὲν τὸ ξέρω ἐγώ !... Περισσότερο ἀπὸ τὴ φι-
λία... Μὰ ἂν ὑπάρχει τίποτε περισσότερο, πάρ' το !... Δικαιώ-
μά σου !... Μιά καὶ σοῦδωσα τὴν ψυχὴ μου...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Νὰν τὸ πάρω ; Μὲ τὸ χέρι μου ;... Μὰ εἶναι με-
ρικὰ πράματα, ποὺ δὲν παίρνονται, μὰ δίνονται, καὶ πρέπει νὰ
δοθοῦνε γιὰ νάχουνε ἀξία, γιὰ νὰ σημαίνουν κάτι, ἢ καὶ πολὺ...
Τί σημαίνει λογουχάρι ἓνα φίλημα, ἅμα τὸ ἀρπάξει κανεὶς δί-
χως τὴ θέληση τοῦ ἀλλοινοῦ ; Ἡ στόμα τέτιο φιλάς, ἢ μάρ-
μαρο, τὸ ἴδιο εἶναι... Ἐνῶ ὅταν τὸ φιλι δίνεται...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ (στοχαστικά). Ὁ ἐραστής, ὁ σύζυγος παίρνον-
τι δικαιώματα. Κι ὅταν ἓνας ἄντρας, ὅσο καλὸς φιλ' ἂν εἶναι,
παίρνει δικαιώματα πάνου σου, χαλνάει, τζαναμπετιάζει... Ἡ κα-
λωσύνη του σιγὰ σιγὰ κι ἀσύνειδα σκεπάζεται ἀπὸ τὰ δικαιώ-
ματά του... Εἶναι παρατηρημένο αὐτό...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ἀλλόκοτη θεωρία...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Ὡς τόσο, μιὰ θεωρία κι αὐτή, ποὺ ἔχει ἐπὶ τέ-
λους καὶ τοὺς ὁπαδοὺς της, κι ἂς εἶναι γιὰ τὴν ὥρα ἓνας, ἐγώ !...

ΦΙΛΙΔΗΣ (εἰρωνικά). Καὶ φυσικά, στενοχωριέσαι νὰ τρι-
γυρνᾷς μόνη σου σὲ μιὰ τέτια ἀπέραντη θεωρία καὶ ζητᾷς καὶ
σύντροφο... Ἐτσι ;...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Χμ !... χαμμιά φορὰ μοῦ ἀρέσουνε κι' οἱ μο-
ναχικοὶ περίτατοι... κι' ὅταν κάποτε...

(μπαίνει ἡ Φρόσω μὲ τὴ Τζούλια, φορτωμένες λουλούδια).

ΦΡΟΣΩ (ἀπὸ τὴν πόρτα κιάλας, ξεκαρδιομένη). Non,
Μάρκο !... Non !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μά, καμμένη Φρόσω...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Μπᾶ !... Δὲν τὴν ἀφίνεις, Τζούλια !... Ἄφισε,
τὴ διασκεδάζει...

ΦΡΟΣΩ. Ἄν θυμώνετε...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Θυμῶνω καὶ παραθυμῶνω γιὰτὶ βλέπω κι ἀρχι-
νάς νὰ μοῦ μιλάς σὲ πληθυντικό ! αἱ ;

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Φύγανε οἱ ἄλλες, Φρόσω ;

ΦΡΟΣΩ. Ἄ !... φύγανε ὅλες τους... Καὶ θὰ ξαναρθοῦνε,

λέει, κι' αὔριο... Μείναν καταγοητευμένες μὲ τὸν κῆπο σου !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς τὸν τρυγήσανε... Γιὰ ὄρο,
λουλουδάκι δὲν ἀφίσανε...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Μὴν τὸ λές !... Τότε αὐτὸ ποὺ κρατᾶτε στὰ
χέρια σας ἀπ' ἄλλοῦ τὸ πήρατε ;

ΦΡΟΣΩ. Αἱ, μὰ περισέψανε καὶ γιὰ μᾶς !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Καὶ τὰ φέραμε γιὰ νὰ σοῦ στολίσουμε τὸ γρα-
φεῖο σου... Ἐνα τριαντάφυλλο, κύριε Μάρκο ;... Μὰ εἶναι τόσο
ὁμορφο καὶ δροσερό !... Γιὰ κοιτάτε το !...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ὅμορφο καὶ δροσερὸ σὰν καὶ σένα...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Ἐλάτε δά !...

ΦΡΟΣΩ. Τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω, Τζούλια, μὴν ξεθαρρεύεσαι
πολύ, γιὰτὶ ὁ κύριος Μάρκος εἶναι ἐπικίντυνος...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Φρόσω !...

ΦΡΟΣΩ. Καλέ, ψέματα ;... Δὲν εἶναι ἐπικίντυνος ;...

ΦΙΛΙΔΗΣ (γελαστά). Καὶ θέλει ρώτημα ;... Σπίρτο τῆς
ἀσφαλείας !...

ΦΡΟΣΩ. Ἄλλοῦ αὐτὰ !...

ΤΖΟΥΛΙΑ (ποὺ ἔχει ἀρχινήσει νὰ τοποθετεῖ σὲ θάλο τὰ
λουλούδια). Μὰ δὲ θὰ μὲ βοηθήσεις, Φρόσω ;...

ΦΡΟΣΩ. Ἄ, ναί !... Λοιπὸν εἰς ἔργον !... (καταπιάνεται
τὴν ἴδια δουλειά). Δὲ θὰ μᾶς βοηθήσεις καὶ σύ, κύριε Μάρκο ;
Σὰν πετητῆς !...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Ὁ κ. Μάρκος θάρθεϊ μαζί μου...

ΦΡΟΣΩ. Ἀπαγωγὴ πάλι ;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ὁ κ. Μάρκος κατάντησε μπαούλο πιά... Ὅπου
κι ὅπως θέλουνε τὸν μετακινῶνε...

ΦΡΟΣΩ. Ἐλα δὰ ποὺ καμόνεσαι πὼς δὲ σοῦ ἀρέσουν οἱ τέ-
τιες μετακινήσεις...

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Θὰ πάω στὸ συμβολαιογραφεῖο γιὰ τὸ συμβό-
λαιο τοῦ σπιτιοῦ... Καὶ ὁ κ. Μάρκος, σὰν νομικός, μοῦ χρειά-
ζεται...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Ὡστε τ' ἀποφάσιες ;

ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Ὅριστικά πιά. Τὸ κρατῶ γιὰ δυὸ χρόνια...

Κι ἂν οἱ δουλειές μου, στὸ μεταξύ, ξεμπερδέψουν, τάγοράζω, γιατί μᾶρσσει πολὺ τοῦτο τὸ σπίτι...

ΦΡΟΣΩ. Μὰ δὲν ἔχεις κι ἄδικο...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ. Εἶναι τέσσερες παρὰ κάρτο... σὲ μιὰ ὥρα, τὸ πολὺ, θὰ γυρίσουμε... Θὰ πῶ νὰ μᾶς τοιμάσουνε γιὰ τσαῖ στὴ βεράντια... Χαρὰ Θεοῦ σήμερα κι ἀξίζει νὰ πάrouμε 'κεῖ τὸ τσαῖ μας...

ΦΡΟΣΩ. Μὰ ἐσὺ βάλθηκες, σώνει καὶ καλά, νὰ με χωρίσεις μὲ τὸν ἄντρα μου... Ἀπὸ τὸ προῖ λείπω... Καὶ νὰ λείψω καὶ τ' ἀπομεσήμερο ;...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Κι' ἂν τὸ μάθει μάλιστα πῶς θᾶχεις ὁμοτραπέζο καὶ τὸν ἐπικίνδυνο κ. Φιλίδη...

ΦΡΟΣΩ. Non, Μάρκο !... Non !...

(Ἡ Μυριέλλα, πὸν σιὸ μετὰξὺ ἔχει μπεῖ σιὴν πλαίνη κάμαρα, γυρίζει ἐτοιμηὴ γιὰ ὄξω καὶ φεύγει μὲ τὸ Φιλίδη. Ἡ Φρόσω καὶ ἡ Τζούλια καταγίνονται νὰ τοποθετοῦνε τὰνθια σὲ δάζα κι ἄλλου. Σὲ λίγο μιὰ ἐπηρέτρια μπαينوδραίνει στρώοντις τὸ τραπέζι στὴ βεράντια).

ΤΖΟΥΛΙΑ (ἀδιάφορα, ὕστερ' ἀπὸ λιγόχρονη σιωπὴ). Ὡστε τὸν ἀγαπάει πολὺ...

ΦΡΟΣΩ. Πολὺ !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μπορεῖ λοιπόν... αἱ ;... νὰ τὸν πάρη κι ἄντρα, ἅμα ξεμπερδέψει μὲ τὸν ἄλλονε...

ΦΡΟΣΩ. Παιδὶ πὺ εἶσαι !... Ἡ Μυριέλλα δὲν ξεσπλαβώνεται γιὰ νὰ ξανασπλαβωθεῖ !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Θὰ ζεῖ λοιπόν, ἔτσι, μαζί του ;...

ΦΡΟΣΩ. Ἀμ' πῶς ;... Ἀλλιῶς θὰ ζεῖ ;... Ὅπως ζεῖ καὶ μὲ μένα καὶ μὲ σέβανε...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μὰ αὐτὸς εἶναι ἄντρας...

ΦΡΟΣΩ. Καί ;... Ἄν τὴ γνῶριζες τὴ Μυριέλλα, ὅπως τὴ γνῶριζω ἐγώ, δὲ θᾶκανες τόσο κουτὲς ἐρώτησες...

ΤΖΟΥΛΙΑ (χαμογελώντας). Κουτὲς ;

ΦΡΟΣΩ (σοβαρά). Καὶ πολὺ κουτὲς μάλιστα. Ἡ Μυριέλλα, παιδί μου, εἶναι ξεχωριστὴ φύση, πολὺ ξεχωριστὴ... Ἔχει ἀρ-

χές, ἔχει ἰδανικά, ἔχει... μὰ πὺ καταλαβαίνεις ἐσὺ ἀπὸ τέτια !... Δὲ σοῦ λέω... ἔχει καὶ τοὺς δικούς της...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Ἄ, τὸ βλέπεις λοιπόν ;

ΦΡΟΣΩ. Ναί, τὸ βλέπω... Μὰ οἱ ἐρωμένοι της ἔτυχε νὰ λέγονται Μπετόβεν... Μπαϊκλιν... Γκαῖτε... Κάρολαῦ... καὶ δὲν ξέρω πῶς ἄλλιῶς...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Ὡς τόσο, παντρεύτηκε... καὶ δὲν παντρεύτηκε οὔτε μὲ τὸ Μπετόβεν, οὔτε μὲ τὸν Μπαϊκλιν... Μὲ ζωντανό, μὲ τωρινὸ ἄνθρωπο παντρεύτηκε...

ΦΡΟΣΩ. Πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ ξέρεις πῶς ἡ Μυριέλλα δὲν παντρεύτηκε...

ΤΖΟΥΛΙΑ (μ' ἀπορία). Δὲν παντρεύτηκε ; Ἔλα τώρα !...

ΦΡΟΣΩ. Ναί !... Τὴν παντρεύσανε. Καὶ διαφέρει πολὺ τὸ πρῶμα... Αὐτὴ, κείνο πούκαμε μὲ τὴ θέλησὴ της, εἶναι πὺ χωρίσει... Νὰ σὲ δυὸ λόγια ὄλ' ἡ ἱστορία της !

ΤΖΟΥΛΙΑ. Καὶ τὴ θαμάζεις ἐσὺ γι' αὐτὸ ;

ΦΡΟΣΩ. Φυσικά !

ΤΖΟΥΛΙΑ. Κι' ὅμως δὲν τὴ μμεῖσαι... Ἐσὺ, βλέπεις, δὲ χωρίσεις, ἂν κ' ἔχεις τρία χρόνια παντρεμένη...

ΦΡΟΣΩ. Ἐγὼ γιὰ δυὸ λόγους δὲ χωρίσα. Πρῶτα, γιατί βαριέμαι νὰ χωρίσω... Ἐξέρεις, χρειάζεται κόπος γιὰ μιὰ τέτια δουλειά... Καὶ ὕστερα, γιατί ὁ Πέτρος δὲ μ' ἐνεχλεῖ καθόλου, πῶς νὰ σ' τὸ πῶ ;... ἀπὸ μᾶς κι ἀρχῆς δὲν πῆρε πόζα συζύγου ἀπέναντί μου... Μ' ἀφίνει γὰ ζῶ ὅπως θέλω, κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο τοῦ φέρνομαι... Εἴμαστε καὶ θὰ μέινουμε δυὸ φίλοι καλοὶ μὲ ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνη... Καὶ γιὰ τοῦτο ποτὲ δὲ θὰ χωρίσουμε...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Ὅϊ !... Τέτιοι ἄντρες δὲ μ' ἀρέσουνε καθόλου ! Ἐγὼ τὸν ἄντρα θέλω νὰν τόνε νιώθω ἄντρα... κυρίαρχο... κατὶ ἀνώτερο ἀπὸ μένα... Ἀκόμα καὶ νὰν τόνε φοβάμαι θὰ θέλω τὸν ἄντρα μου ἐγώ...

ΦΡΟΣΩ. Καὶ νὰ σὲ δέρνει !... Μπράβο ! Κι' ἂν τοῦ περάσει καὶ κομμὰ ὑποψία, μπούμ ! μιὰ καὶ κάτου !... Αἱ !...

Μπράβο σου, κορίτσι μου !... Τέτιες ιδέες θά'χε κ' ἡ κυρούλα σου... ψέματα ;

ΤΖΟΥΛΙΑ. Ἐγὼ συζητῶ σοβαρὰ μαζί σου... καὶ σύ...

ΦΡΟΣΩ. Καὶ γὼ πὶὸ σοβαρά...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Χμ !... σοβαρά... (ἀκούγεται κουνδούνισμα τῆς πόρτας). Μπᾶ !... κάποιος ἔρχεται...

ΦΡΟΣΩ. Ἡ Μυριέλλα τόσο γλήγορα ;

ΤΖΟΥΛΙΑ. Γιὰ νὰ ἰδῶ !... (τρέχει πρὸς τὴ θεράντια. Τὴ σιγμὴ ἐκείνη μπαίνει ὁ Ρύπας.)

ΡΥΠΑΣ (μὲ σοβαρὸ τόνο). Γειά σας !... Ἡ φιλενάδα σας δὲν εἶναι δῶ ;

ΦΡΟΣΩ. Δὲν ἔχει πολλὴ ἄρα πού βγῆκε...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μὲ τὸν κ. Φιλίδη...

ΡΥΠΑΣ (κάνει μιὰ γρομιάσα). Χμ !...

ΦΡΟΣΩ. Μὰ θὰ γυρίσει γλήγορα...

ΡΥΠΑΣ (χλευαστικά). Μὲ τὸν κ. Φιλίδη ;

ΦΡΟΣΩ (ψυχρά). Μπορεῖ !... Θὰ τὴν περιμένετε ;

ΡΥΠΑΣ. Χμ !... Βλέπουμε !... Ὡς τόσο, ἔχω παράπονα μαζί σου, κ. Φρόσω... δὲ σοῦ τὸ κρύβω... μεγάλα παράπονα...

ΦΡΟΣΩ. Παράπονα μαζί μου ;

ΡΥΠΑΣ. Πάντα περιμένα ἀπὸ σένα πὼς μὲ τίς συμβουλές σου θὰν τῆς ἔδειχνες τὸν κακὸ δρόμο πού πήρε καὶ θὰ τῆς ἔβαζες λίγο μυαλό...

ΦΡΟΣΩ. Ἔχει τόσο μυαλό ἡ Μυριέλλα...

ΡΥΠΑΣ. Χμ !... μυαλό τρικουβερτο !...

ΦΡΟΣΩ. Ὅσο γιὰ κακὸ δρόμο... Δὲ βλέπω νὰ πήρε κανένα δρόμο κακὸ...

ΡΥΠΑΣ. Φοβάμαι πὼς δὲν ὑπάρχει καὶ χειρότερος...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μὰ γιατί μιλάτε τόσο σκληρὰ γιὰ τὴν καημένη τὴ Μυριέλλα ;

ΡΥΠΑΣ. Γιατί κι αὐτὴ, παιδί μου, σκληρὰ φέρθηκε... πολὺ σκληρὰ... κι ἀπέναντί μου κι ἀπέναντι...

ΦΡΟΣΩ. Μὰ αὐτὴ βρίσκει τὸ φέροσιμό της φυσικό... Ἔτσι, λέει, ἔπρεπε νὰ φερθεῖ...

ΡΥΠΑΣ. Ἔτσι λὲς καὶ σύ ;

ΦΡΟΣΩ. Μὰ ἐγώ...

ΡΥΠΑΣ. Ἄς εἶναι !... Καλὸ κακὸ τὸ φέροσιμό της, θὰ διορθωθεῖ... ὅσο εἶναι ἀκόμα καιρὸς...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Φοβάμαι πὼς...

ΦΡΟΣΩ. Καὶ γὼ φοβάμαι...

ΡΥΠΑΣ. Μὴ σᾶς νιάζει... Ὑπάρχει κάποιος τρόπος... (γιὰ λίγο σωπαίνουνε. Ὁ Ρύπας κοιτάζει τὶς εἰκόνες ποῦναι στὸν τοῖχο. Φιάνοντας κάτου ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ ὄριμον ἄντρα, ποῦναι κρεμασμένη πλάι στὴν εἰκόνα τῆς μητέρας τῆς Μυριέλλας, κάνει κίνημα ἀπότομο). Μπᾶ !... Κι αὐτὸς ἐδῶ ;... καὶ πλάι στὴν εἰκόνα τῆς μάννας της ; Μὰ αὐτὸ εἶναι πολὺ... πολὺ...

ΦΡΟΣΩ. Ποιὰ εἰκόνα ; (κοιτάζοντας). Ἄ, ἡ εἰκόνα τοῦ κ. Τραύλη ;

ΡΥΠΑΣ. Αὐτουνοῦ τοῦ παλιανθρώπου...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Μὰ αὐτὸς εἶναι φίλος της καὶ πολὺ καθὼς πρέπει κύριος... Τόνε γνώρισα καὶ γώ... Προχτὲς μάλιστα...

ΦΡΟΣΩ (σιγά). Σῶπα, Τζούλια !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Δὲν ξέρετε πόσο εὐγενικός εἶναι !... Καὶ τὴ λατρεύει τὴ Μυριέλλα... Σὰν παιδί του τὴ λατρεύει... ὦ, πρέπει νὰν τὸν ἀγαπάτε καὶ σεῖς αὐτὸν τὸν κύριο...

ΡΥΠΑΣ (ἀγανακτισμένος). Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι μου ;... Γιὰ νὰ δέχεται αὐτόνε τὸν ἀχρεῖο ;... Καὶ γὼ ἔλεγα πὼς ἔφυγε γιὰ νὰ δέχεται μόνο τὸν κύριο Φιλίδη !... Ἄ, τώρα θὰ διορθωθοῦν ὅλα !... (ὀρμάει νὰ ξεσκίσει μὲ τὸ μπασιούνι τοῦ τὴν εἰκόνα).

ΦΡΟΣΩ (κρατώντας τον). Ὁχι, κ. Ρύπα !... Δὲ σᾶς ἀφίνω !... Βλέπετε, ἐγὼ εἶμαι τώρα στὸ σπίτι... σὰ φύλακας, νὰ ποῦμε... Ἄμα γυρίσει ἡ ἴδια, κάνετε ὅ,τι θέλετε...

ΤΖΟΥΛΙΑ (πού ἔχει πάει ὡς τὴ θεράντια). Συγνώστε !... ἔρχεται !...

ΡΥΠΑΣ. Ἄ, ἔρχεται ;... Μὲ τὸ καλὸ νὰ μᾶς ὀρίσει...

ΦΡΟΣΩ. Ὁχι σκηνές, κύριε Ρύπα !... νὰ ζήσετε !...

ΡΥΠΑΣ. Σκηνές ;... Καὶ ποῖος ἔχει ὄρεξη !...

ΜΥΡΙΕΛΛΑ (μπαίνοντας). Αἱ ;... ἄργησα ;... (βλέποντας τὸν πατέρα της). ὦ !... χάρημα πολὺ, πατέρα, πού...

ΡΥΠΑΣ (αύστηρά). Ἐγὼ δὲ χάρηκα καθόλου πού ἤρθα !...
Εἶταν ὅμως, βλέπεις, ἀνάγκη νὰ γίνει κι αὐτὴ ἡ βίβιτα...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ἀνάγκη ;... Μὰ δὲ βλέπω καμμιάν ἀνάγκη
ἐγὼ, πατέρα...

ΦΡΟΣΩ (σιγά). Μυριέλλα μου, μὴ τὸν ἐρεθίζεις...

ΤΖΟΥΛΙΑ (τὸ ἴδιο). Ἄφισέ τονε, θὰ ξεθυμάνει...

ΡΥΠΑΣ. Αἶ ;... Δὲ βλέπεις καμμιάν ἀνάγκη ;... Φυσικά,
πού νὰν τὴ δεῖς τὴν ἀνάγκη ἐσύ... Ἐσὺ μόνο τὰ καπρίτσια σου
βλέπεις...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (ἤσυχα). Βλέπω καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα, πατέ-
ρα... Βλέπω πῶς ἤρθατε ἀπόψε ἐδῶ μὲ σκοπὸ νά...

ΡΥΠΑΣ. Ναί... ναί !... Ἦρθα μὲ σκοπὸ νὰ κανονίσουμε
κάτι μικροζητηματάκια...

ΦΡΟΣΩ. Κύριε Ρύπα, ἐμεῖς νὰ φύγουμε...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Εἴμαστε περιττές...

ΡΥΠΑΣ. Ὅχι ! νὰ μείνετε !... κάτι γνωστικὸ θᾶχετε νὰ
πεῖτε καὶ σεῖς, ὅσο κι' ἂν εἴστε φιλενάδες της... Λυπάμαι μά-
λιστα πού δὲν εἶναι δῶ κι ὁ κ. Φιλίδης, κείνος ὁ διαμαντένιος
χαρακτήρας, ντέ !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Μὴ λυπάστε ἄδικα, πατέρα, γιατί θάρθεῖ σὲ
λίγο... Κάτου στὴν πόρτα μ' ἄφισε...

ΡΥΠΑΣ (χλευαστικά). Μπᾶ !... θάρθεῖ κι' αὐτός ;...
Μεγάλη εὐτυχία !... Μήπως θάρθεῖ κι' ὁ κ. Τραυλῆς ;

ΦΡΟΣΩ (τρομαγμένα). Κύριε Ρύπα !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Μπορεῖ νάρθεῖ κι' αὐτός... Δὲν ξέρω...

ΡΥΠΑΣ. Ἡ ἀδιαντροπία σου, κόρη μου, ἔχει περάσει κάθε
ὄριο πιά !... Ντίπ ξετσιπώθηκες ! ναί !... Σὰν παλιογυναῖκα
φέρνεσαι καὶ μιλάς... Ἡ διδασκαλία τοῦ κ. Τραυλῆ καὶ ἡ φι-
λία τοῦ κ. Φιλίδη νὰ πού σὲ φέρανε...

ΦΡΟΣΩ. Κύριε Ρύπα !...

ΤΖΟΥΛΙΑ. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (γλυκὰ καὶ ἤσυχα). Ἀφίστε τον !... Πατέ-
ρας εἶναι !... Ἐχει δικαιώματα, βλέπετε !... Τὰ δικαιώματα
τὰ πατρικά !...

(Ἡ Τζούλια καὶ ἡ Φρόσω τραβάνε σιγὰ σιγὰ πρὸς τὴ θε-
ράνια. Σὲ λίγο χάνονται).

ΡΥΠΑΣ. Καὶ τὰ σέβεσαι πολὺ αὐτὰ τὰ δικαιώματα ἐσύ,
ὅπως σεβάσιμες καὶ τὰ συζυγικά δικαιώματα !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Τὰ συζυγικά δικαιώματα ; Μὰ κείνα δὲν ἀξί-
ζανε νὰ τὰ σεβαστῶ.

ΡΥΠΑΣ. Γι' αὐτὸ ἔφυγες κι ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀντρός σου ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Δὲν ἔφυγα... μ' ἔδιωξε...

ΡΥΠΑΣ. Σ' ἔδιωξε ;... Μὰ εἶσαι κοντὰ στ' ἄλλα καὶ ψεύ-
τρα ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ναί, μ' ἔδιωξε μιὰ καὶ τόλμησε νὰ σᾶς βροῖσει
μπροστά μου...

ΡΥΠΑΣ. Νὰ βροῖσει ἐμένα ; Ποιός ; Ὁ Κωστής νὰ βροῖσει
ἐμένα ; Μιὰ καὶ πάρει κανεὶς τὸν κατήφορο στὴν ψευτιά, δὲ
σταματάει πιά... Ξέρε το !

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (ἤσυχα ἤσυχα). Ναί, σᾶς ἔβροισε... Μοῦ θύ-
μισε τὸ λάθος τῆς μητέρας μου...

ΡΥΠΑΣ. Τὴν ἀτιμία της πές !...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Μοῦ θύμησε τὸ δυστύχημα τῆς μητέρας μου...
καὶ τί ἄλλο εἶταν τοῦτο παρὰ βροισιὰ ἐναντίο σας ;

ΡΥΠΑΣ. Βροισιὰ ;... Ὅχι !... Εἶπε μιὰν ἀλήθεια ὁ Κω-
στής... ὅπως τὴν ἴδια ἀλήθεια τὴν εἶπε, δῶ καὶ εἴκοσι χρόνια,
κι' ἀλάκερη ἡ κοινωνία μας... Ἐπαινὸς μου εἶτανε αὐτά... τι-
μὴ μου... δόξα μου...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Εἶτανε βροισιὰ καὶ δεινὴ μάλιστα...

ΡΥΠΑΣ. Βροισιὰ εἶναι αὐτὸ πού μοῦ κάνεις ἐσύ, νᾶχεις στὸ
σπίτι σου τὴν εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ ἄτιμου ἀθρώπου, πού μᾶς κατὰ-
στρεψε, πού μᾶς βύθισε στὴν ἀτιμία...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ὁ ἄθροπος αὐτὸς δὲν εἶναι ἄτιμος... Ὁ
ἄθροπος αὐτὸς μοῦ εἶναι σεβαστὸς γιατί ἀγάπησε τὴ μητέρα
μου... Δὲ μοῦ τὴ σκότωσε τὴ μητέρα μου αὐτὸς γιὰ νὰν τότε
μισῶ...

ΡΥΠΑΣ. Ὡστε μὲ μισεῖς ἐμένα ;... Πές το λοιπόν, πές το
νὰ ἡσυχάσουμε...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ἐσεῖς εἶσατε πατέρας μου...

ΡΥΠΑΣ. Κι ἂν σκότωσα, ναί... μάθε το λοιπόν!... και ἂν σκότωσα... για τὴν τιμὴ τῆ δικῆ σου σκότωσα...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Σκοτώσατε για νὰ μὴ χάσετε τὴν προίκα τῆς μητέρας μου... για νὰ μὴ χάσετε τὴν κληρονομιά τοῦ παποῦ... Ἐπρεπε νὰ σκοτώσατε...

ΡΥΠΑΣ. Τὸ μολογᾶς λοιπόν και σὺ πῶς ἔπρεπε;...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ναί, ἔπρεπε νὰ σκοτώσατε και σκοτώσατε ὅταν ἡ μητέρα μου, πού δὲν εἶταν ἄτιμη γυναίκα, σᾶς δήλωσε ὅρητᾶ πῶς πρέπει νὰ φύγετε ἐσεῖς για νὰ μπορέσει νὰ ζήσει μὲ κείνον πού ἀγαποῦσε... Καὶ τότε ἐσεῖς...

ΡΥΠΑΣ. Καὶ τότε ἐγώ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Μὰ δὲν τὴ σκοτώσατε ἐσεῖς... Τὴ σκότωσε ὁ ἴδιος ὁ πατέρας της... Γιατί ὁ ἴδιος ὁ πατέρας της, ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἔγκλημα τὸ στυγερό, ἤρθε και σᾶς ἀγκάλιασε και σᾶς φίλησε και σᾶς ὑποστήριξε κατόπι στὴ δίκη σας, γιατί, εἶπε, πῶς τοῦ σώσατε τὴν τιμὴ του...

ΡΥΠΑΣ. Εἶτανε τίμιος ἄνθρωπος ὁ παποῦς σου... Δὲν ἔμοιαζε...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ὅχι!... Πατέρας πού ἀγκαλιάζει τὸ δολοφόνο τοῦ παιδιοῦ του, πατέρας πού...

ΡΥΠΑΣ (ἀγανακτισμένος). Μὲ πνίγεις, Δαλιδά!... Μὲ πνίγεις...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Δὲ σᾶς πνίγω ἐγώ... Τὸ αἷμα τῆς σκοτωμένης χύνεται ποτάμι πάνου σας και σᾶς πνίγει... Καὶ τὸ αἷμα αὐτὸ δὲν τῶχουσα γώ, για νὰ καταριέστε ἐμένανε (κλαίει λίγο ὕστερα σηκώνει τὸ κεφάλι της, τὸν κοιτάει κατὰματα και τοῦ λέει ἀξιώματα και ἤρεμα). Ὅ,τι εἶχαμε νὰ ποῦμε τὸ εἶπαμε θαρρῶ, πατέρα...

ΡΥΠΑΣ. Πατέρας δὲν εἶμαι ἐγώ... Μὴ μὲ λὲς πατέρα σου!... Πατέρας σου εἶναι αὐτὸς ὁ ἄτιμος, αὐτὸς ὁ ἄντρος, πού δὲν ἔχει τὸ κουράγιο νὰρθεῖ σὰν ἄντρος νὰ μ' ἐκδικηθεῖ, ἂν ἔχει μῖσος ἐναντίο μου, μὰ μεταχειρίζεται για ὄργανό του τὸ κορίτσι μου, μὰ βάζει τὸ κορίτσι μου νὰ μὲ δολοφονήσει...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Δὲ σᾶς δολοφονῶ, πατέρα... σᾶς ἐξηγῶ τὰ

πράγματα ὅπως εἶναι... Κι ὁ κ. Τραυλῆς εἶναι τόσο εὐγενικός, τόσο τίμιος ἄνθρωπος, ὥστε ποτὲ δὲ μοῦ εἶπε λόγο κακὸ ἐναντίο σας, ποτὲ δὲ μοῦ μίλησε για σᾶς.....

ΡΥΠΑΣ. Μπᾶ! τὸν καημένο!... Σιγὰ σιγὰ θὰ μοῦ τὸν φορτώσεις, τὸν ἀξίολογο αὐτόνε ἄνθρωπο και για φίλο μου...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Δὲν εἶπα αὐτὸ, πατέρα...

ΡΥΠΑΣ. Δὲν εἶπες αὐτό;... Εἶπες ὅμως κι' ἔκαμες και κά- νεις τόσα πράγματα, πού ἂν σοῦ τίναζα και σένα τὰ μυαλά σου, ἐδῶ στὸν ἀέρα...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Θὰ βρισκόντουσαν πάλι δώδεκα τίμοι ἔνοχοι νὰ σᾶς ἀθωώσουνε...

ΡΥΠΑΣ. Ἄκουσε δώ!... Δὲ σοῦ ἐπιτρέπω νὰ μιλᾶς μὲ τόση ἀναίδεια για τὴ Δικαιοσύνη τῆς πατρίδας μας... Δὲν εἶσαι ἄ- ξια ἐσὺ νὰ...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Νὰ σκοτώσω;... Ὅχι, φυσικά...

ΡΥΠΑΣ. Ἡ Δικαιοσύνη μὲ δικαίωσε για τὴν πράξη μου και ἡ κοινωνία μὲ χειροκρότησε... Κ' ἔρχεσαι ἐσύ, ὕστερ' ἀπὸ εἴ- κοσι χρόνια, νὰ...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Κι' ἔρχουμαι ἐγώ, τὸ παιδί σας, ὕστερ' ἀπὸ εἴκοσι χρόνια, ναί, ἔρχουμαι ν' ἀναθεωρήσω τὴ δίκη σας και νὰ σᾶς καταδικάσω, πατέρα...

ΦΡΟΣΩ (ἀπὸ μέσα δυνατά). Τρέχα, Μυριέλλα! ... Τρέχα! Θὰ χάσεις!...

ΤΖΟΥΛΙΑ (τὸ ἴδιο). Ἐλα νὰ δεῖς κάτι χρυσαφιά χρώματα στὴ δύση... τρέλλα!...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε, πατέρα;...

ΡΥΠΑΣ. Πφ! Ἄν σοῦ τὸ ἐπιτρέπω!... Ἴσαμε τώρα, βλέ- πεις, μόνο ὅσα σοῦ ἐπέτρεπα ἔκαμες και κάνεις... Ἄ, νὰ κι ὁ φίλος μας!... Καλῶς ὤρισες!...

ΦΙΛΙΔΗΣ (μπαίνονας ἀπὸ πλαγιὴ πόρτα). Περίμενα στὸ κοριντόρι ὅσο νὰ τελιώσατε...

ΡΥΠΑΣ. Ὡστε κρυφάκουγες;

ΦΙΛΙΔΗΣ. Εἶπα, περίμενα νὰ τελιώσατε...

ΡΥΠΙΑΣ. Καλά έκανες και κρυφάκουγες... Έτσι γνώρισες καλά, κατά βάθος, τη μέλλουσα γυναίκα σου... Αϊ;

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ό κ. Φιλίδη, πατέρα, δέν...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Φυσικά, ύστερ' απ' όσα άκουσα κρίνω τον έαυτό μου άνάξιο νά...

ΡΥΠΙΑΣ. Νά και σύ την τρέμεις την άλήθεια;... Κρῶμα κι' είσαι κι άντρας!... Δέ λές πώς ύστερ' απ' όσα άκουσες... Χμ!.. Δέν την κάνεις μιá τέτοια κουταμάρα;... Είσαι έξυπνος άθροπος έσύ...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ (χαμογελώντας). Φυσικά!...

ΦΙΛΙΔΗΣ. Θάν τὸ θεωρούσα όχι μόνο εὐτυχία μου, μὰ και τιμή μου, άν ή κόρη σας δεχότανε νά...

ΦΡΟΣΩ (άπό μέσα δυνατά). Μὰ θαρθείς, Μυριέλλα... Δέ θα σέ περιμένει έσένα ή δύση!... Όσο πᾶνε και χλομαίζουνε τὰ χρώματα!...

ΤΖΟΥΛΙΑ (πὸν έρχεται ὡς τὴ βεράτζα). Έλα!... ποτέ σου δέν έχεις δεί τόση ὁμορφη δύση!...

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ. Ναι, έρχομαι!... Σᾶς άρέσει ή δύση, κ. Φιλίδη;... Έγὼ τρελλάινομαι για την ανατολή πὸν μου μνησεί πάντα μιá καινούρια, μιάν άγνωστη μέρα... Έρχόσαστε, πατέρα... Τώρα πια πὸν ξηγηθήκαμε...

ΡΥΠΙΑΣ (κουνώντας θλιβερά τὸ κεφάλι του). Αϊ, βέβαια!... Τώρα πια πὸν ξηγηθήκαμε, ᾶς πάμε νά θαμιάσουμε και τὴ δύση (χαμογελώντας κοροϊδευτικά). Χά! Χά! Χά!... Χρειάζεται και κάποια ποικιλία...

(ΕΔΩ ΤΕΛΙΩΝΕΙ ΤΟ ΔΡΑΜΑ)

Στὸ έρχόμενο φύλλο θα δημοσιέψουμε μιá σκηνή άπό τὸ Ριχάρδο ΙΙΙ τὸν Σαίξπηρ, μεταφρασμένο σχεδόν ὅλο άπό τὸ Μαγκάκη σέ δεκαπεντασύλλαβο άψευγιάστω στίχο. Τὴ μετάφραση αὐτή, πὸν καθὼς ξέρουμε θετικά, τὴν έτοίμαζε ὁ αλλησμόνητος φίλος μας για τὸν κ. Θωμᾶ Οικονόμου, δέν τὴν άκούσαμε ὡς τώρα άπό τὴ σκηνή. Γιατί άραγε; Μήπως ὁ κ. Οικονόμου ξεχάστηκε τόσο με τὸυς έρασιτέχνες τὸν Ὁδείου πὸν ξεχασε και τὸν τύπο τὸν Ριχάρδου ΙΙΙ πὸν μᾶς είχε τάξει; Δέν τὸ πιστεύουμε. Και περιμένουμε γλήγορα νά δοῦμε τὸ Ριχάρδο ΙΙΙ στὸ θέατρο με τὴν ανθρωπινή μετάφραση τὸν Μαγκάκη άφοῦ μάλιστα ὁ κ. Οικονόμου κρατάει στὰ χέρια του και αντίγραφὸ της.

ΓΙΑ ΤΙΣ „ΔΡΟΣΟΣΤΑΛΙΔΕΣ“

Σέ κάποιο περιοδικὸ τελευταία θυμηθήκαμε τὶς «Δροσοσταλίδες» μου. Και τὶς θυμηθήκαμε όχι για νά τὶς κρίνουμε μὰ για νά χτυπήσουμε ταπεινά και πρόστυχα τὴν κριτική τὸν κ. Με νά λ κ α πὸν δημοσιεύτηκε στὰ τελευταία «Γράμματα» και νά πῶνε τάχα πὸς ὅ,τι γράφτηκε κει πέρα για τὰ στιχοαραδιάσματα μου δέν είναι τίποτ' άλλο άπό μιá πιστή μετάφραση για ὅ,τι γράφτηκε στὴ Γαλλία για τὰ στιχοαραδιάσματα — έτσι βέβαια θάναί! — τὸν φημισμένου Ἄγγλου ποιητὴ John Keats.

Τιμητικὸ κι αὐτὸ για μένα. Κι ακόμα πὸν τιμητικὸ για μένα πὸν δέν ξεχνάνε τώρα και τρία μετρημένα χρονία τὶς «Δροσοσταλίδες» μου. Ν' άπαντήσω βέβαια σ' ὅ,τι γράφτηκε δέν έχω καμὶ διάθεση. They say—what they say? — Let them rag, γράφει κάποιος ὁ Wilde—και τὸ πιστεύω. «Δένε— Τὶ λένε; — Ἄς τὸυς νά λένε!» Και τὴν έποχή πὸν λένε και ξαναλένε, με περισσότερη φροντίδα κι άγάπη έτοιμάζω τὰ «Λυρικά» μου. Ἰσως τότε φουντώσει και πάλι τὸ παιγνίδι πὸν τόσο, μὰ τὸ Δία, μ' άρέσει.

Ένα τραγούδι μου, γραμμένο άπό καιρό, ᾶς πάρει έδῶ τὴ θέση του άφοῦ με τὴν καλή πρόθεση τῶν αγαθῶν παιδιῶν πήρανε κ' οἱ «Δροσοσταλίδες» μου κάποιαν επικαιρότητα.

Π. Τ.

Τραχειά είναι τὰ τραγούδια μου κ' οἱ στίχοι μου σκληροὶ
Σάν τὰ λιθάρια.

Μὰ είναι λουσιμένα μες στὸ Φῶς πὸν δίνει ή χαραυγή
Κι ακόμα μες στὴν εὐωδιά πὸν αφήνουν τὰ θυμάρια.

Δέν είναι ὠχρά! Στὰ φύλλα τὸυς δέν πάλλει ή μουσική
Βιολιῦ πὸν σιγοσβύνει

Μὰ έχουν βαρειά τὴ μουσική πὸν αφήνει στὴ σιγή
Γοργοκυλούσα ὡς έρχεται απ' τὴν κορφή μιá κρήνη.
Ζῶνε στὸν ἥλιο. Θρέφονται στὸ φῶς και στὴν ἡμέρα.

Στὴ γαλανή Ἄττική
Θυμάρια ανθοῦν. Κορδαλοὶ πετοῦνε στὸν αἰθέρα
Κι ὠδᾶν πετρίτρες χάνονται στὴν πὸν ἀψηλὴ κορφή.

Στὰ νάματα τὸν λογισμοῦ δροσιζούνται. Ρουφάνε
Στοῦ έρωτα τὴν πηγὴ.

Κ' ύστερα πέρ' απ' τὴ ζωὴ σὰ χελιδόνια πάνε
Μιάν άνοιξη νά φέρουνε στὴν τόση χλαολή.

Κ' έσύ περάτη άκούραστε τὴ νύχτα ἥ και στὸν ἥλιο
Τὰ βρίσκεις ὅταν θές

Νά ζήσεις μες στ' άπέραντο τὴς πλάσης θεῖο βασιλείο
Σιμά σέ δάφνες Ἰλισσοῦ και Πάρνηθα σμυρτιές.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

NOVALIS

ΑΝΟΙΞΗ

Ὁ κάμπος εἶχε πρασινίσει
 καὶ οἱ φράχτες γύρω εἶχαν ἀνθίσει,
 καθημερινὰ καὶ νέα χοριάρια,
 αὔρα στὴ γῆ, ψηλὰ καθάρια:
 Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

Τὸ δάσος εἶχε σκοτεινιάσει,
 λογιῶν πουλάκια εἶχαν κουρνιάσει,
 καὶ σ' ὅποιο δρόμο κι ἂν περνοῦσα,
 μῶρ' ἀναπνεύσας, τὰ γροικοῦσα.
 Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

Ὅλα παντοῦ μεθοῦσαν γύρα,
 ἤχοι, ζωές, χρώματα, μῦθ' αὖ
 ὅλα ζητοῦσαν νὰ ἐνωθοῦνε,
 πιθμορφα λὲς γιὰ νὰ φανοῦνε.
 Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

Κ' εἶπα: ἓνα πνεῦμα ἔχει ξυπνήσει
 σ' ὅλα ζωὴ γιὰ νὰ σκορπίση
 καὶ γιὰ νὰ δείξη ὀλόγυρά του
 τὰ μάγια καὶ τὴν ὁμορφιά του.
 Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

Ἴσως μιὰ νέα ζωὴ νὰ νοιώνη,
 σὲ θάμνο ἢ σκόνη νὰ φουντώνη,
 σὲ ζῶα τὰ δέντρα ν' ἀλλαχθοῦνε,
 τὰ ζῶα ἀνθρώποι νὰ γενοῦνε.
 Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

Κεῖ πὸν σκεφτόμουν μοναχός μου,
 κάποιαν ὁρμὴν ἐνοιῶσα ἐπὶς μου:
 Εἶδα μιὰ κόρη νὰ διαβαίνει
 καὶ κάθε σκέψη μου νὰ δένη.
 Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

Τὸν ἥλιο φράζανε τὰ δάση,
 ἄχ ἢ ἀνοιξή, τόχα ξεχάσει!
 Κ' εἶδα πὼς πρόπει ἐδῶ στὴ γῆ
 νὰ γίνουν οἱ ἀνθρώποι θεοί.
 Κ' ἤξερα τώρα πιά τί ζοῦσα
 καὶ πῶς ἐγίνη ὅ,τι θωροῦσα.

(Μετάφραση)

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΚΟΜΠΟΛΟ·Ι·

Τὰ δῶρα θλιβερὰ κι ὀλόπικρα,
 πὸν ταχτικά ἢ Ζωὴ μου δίνει,
 βαριοὶ σταυροί, καὶ βέλα πένθημα,
 καὶ μαῦροι κρίνοι.

Μὰ κάποτε ἔτσι πὼς τῆς ἔρχεται
 κ' ἓνα ἓνα, χωριστὰ κι ἀνάρια,
 νὰ μου χαρίζη καὶ πολύχρωμα
 διαμάντια καὶ μαργαριτάρια.

Τὰ παίρνω, τὰ φυλάω, τὸ μόνο μου
 τὸ θησαυρό, μ' ἀγάπη κι ἔννοια,
 σὲ μιὰ κλωστή περνώντας τα
 χροσὴ καὶ μεταξένια,
 πὸν ὅταν γρηὰ πλήξη, κι ἀχόρταγη
 κι ἄχαρη θλίψη πιά μὲ τρώει,
 νᾶχω γιὰ τᾶνεργα τὰ χέρια μου
 παρήγορο ἓνα κομπολόι,
 ἓνα ἓνα, τὰ λογιῆς πετράδια του
 στὴ μοναξιά μου ἀρογομετρώντας...
 ὀλόφωτες στιγμὲς πὸν πέρασαν
 καὶ θὰ γυρνοῦν, ξανά περνώντας...

Καβάλλα

ΜΑΡΙΑ ΖΑΜΠΑ

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΓΙΛΔ

ΤΟ ΟΥΡΑΝΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Και σιωπή βασίλευε μές στο Ουράνιο Δικαστήριο, και ο Ἄνθρωπος παρουσιάστηκε γυμνός μπρός στο Θεό.

Και ο Θεός άνοιξε τὸ Βιβλίο τῆς Ζωῆς τοῦ Ἄνθρώπου.

Και ο Θεός εἶπε στον Ἄνθρωπο : «Ἡ ζωὴ σου ἦταν κακή, και δείχτηκες σκληρός σὲ κείνους πὸν εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ βοήθεια, και σὲ κείνους πὸν ζήτησαν τὴ συνδρομὴ σου ῥατάθηκες ἄκαρδος και σκληρός. Οἱ φτωχοὶ σὲ παρακάλεσαν και σὺ δὲν τοὺς ἄκουσες, και τάρτια σου ἦτανε κλειστά στὴ φωνὴ τῶν θλιμμένων Μου. Ἐπῆρες τὴν κληρονομία τοῦ ὀρφανοῦ, κ' ἔβαλες τὶς ἀλεπούδες μές στ' ἀμπέλια τοῦ γείτονα σου. Ἐπῆρες τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν και τῶδωσες νὰ τὸ φᾶνε τὰ σκαλιά, και τοὺς λεπρούς Μου πὸν ζοῦσαν στὰ βουρκοτόπια ἤσυχου και Μὲ δοξολογοῦσαν, τοὺς ἔδωξες στὶς δημοσιές, κὶ ἀπάνω στὴ γῆ Μου, πὸν ἀπ' αὐτὴν σ' ἔπλασα, ἔχυσες αἷμα ἀθῶο.»

Και ο Ἄνθρωπος ἀποκρίθηκε κ' εἶπε : Ναι, ἔτσι ἔκανα !»

Και πάλι ο Θεός άνοιξε τὸ Βιβλίο τῆς Ζωῆς τοῦ Ἄνθρώπου.

Κι' ο Θεός εἶπε στον Ἄνθρωπο : «Ἡ ζωὴ σου ἦταν κακή, και τὴν Ἐμορφία πὸν σοῦ φανέρωσα τὴν ἐξήτησες, και τὸ Καλὸ πὸν τὸ κράτησα κρυμμένο τὸ προσπέρασες ἀδιάφορος. Οἱ τοῖχοι στὴν κάμαρά σου ἦσαν σκεπασμένοι μὲ ζωγραφιές, κὶ ἀπ' τὸ κρεβάτι τῆς βδελυγμίας σου σηκώνουσιν μὲ μουσικὴ ἀπὸ φλάουτα. Ἔχτισες ἑφτά βωμοὺς στὶς ἁμαρτίες πὸν ἔχω ἐπιτρέψει, και γεύτηκες ἔκείνο πὸν δὲν πρέπει νὰ τρώγεται, και ἡ πορφύρα τοῦ φορέματός σου ἦταν κεντημένη μὲ τὰ τρία σύμβολα τῆς ντροπῆς. Τὰ εἰδωλά σου δὲν ἦταν οὔτε ἀπὸ χρυσάφι οὔτε ἀπὸ ὄσμημ πὸν εἶναι αἰώνια, μόν' ἀπὸ σάρκα πὸν πεθαίνει. Ἐλουσες τὰ μαλλιά τοὺς μὲ ἀρώματα κὶ ἔβαλες κόκκινα ῥόδια στὰ χέρια τοὺς. Ἄλειψες τὰ πόδια τοὺς μὲ ζαφορὰ και ἄπλωσες χαλιά μπροστά τοὺς. Μὲ ἀντιμόνιο ἔβαψες τὰ βλέφαρά τοὺς και τὰ κορμιά τοὺς τ' ἄλειψες μὲ μῦρα. Ἔσκυψες μπροστά τοὺς, ἴσα μὲ τὴ γῆ, και οἱ θρόνοι τῶν εἰδώλων σου ἦτανε στημένοι στὸν ἥλιο. Ἔδειξες τὴν ντροπὴ σου στὸν ἥλιο, και στὸ φεγγάρι τὴν τρέλα σου.»

Και ο Ἄνθρωπος ἀποκρίθηκε κ' εἶπε : «Ναι, ἔτσι ἔκανα.»

Και γιὰ τρίτη φορὰ ο Θεός άνοιξε τὸ Βιβλίο τῆς Ζωῆς τοῦ Ἄνθρώπου.

Και ο Θεός εἶπε στον Ἄνθρωπο : «Κακὴ ἐστάθηκε ἡ ζωὴ σου, και μὲ τὸ κακὸ ἐπλήρωσες τὸ καλὸ, και μὲ τὴν ἀδικία τὴν καλοσύνη. Τὰ χέρια πὸν σῆθρεψαν τὰ πλήγωσες και τὰ στήθια πὸν σοῦδωσαν νὰ βυζᾶξεις τὰ καταφρόνες. Ἐκείνος πὸν ἤρθε σὲ σένα φέρνοντάς σου νερό, ἔφυγε διψασμένος και τοὺς ἀνθρώπους πὸν ἦταν ἔξω ἀπὸ τὸ νόμο και πὸν σῆκρυψαν τὴ νύχτα στὸ καλύθι τοὺς, τοὺς προῶδες πρὶν νὰ φωτίση ἡ αὐγὴ. Τοῦ ἐχθροῦ σου πὸν σὲ καλομεταχειρίστηκε, σὺ τοῦ ἔστησες καρτέρι και τὸ φίλο πὸν μαζί σου περπατοῦσε, τὸν ἐπούλησες γιὰ χρήματα και σὲ κείνους πὸν σοῦ ἔφεραν τὴν Ἀγάπη σὺ ἔδωσες πάντοτε ἀντὶ αὐτῆς τὴ Λαγνεία.»

Και ο Ἄνθρωπος ἀποκρίθηκε κ' εἶπε : «Ναι, ἔτσι ἔκανα.»

Και ο Θεός ἔκλεισε τὸ Βιβλίο τῆς Ζωῆς τοῦ Ἄνθρώπου και εἶπε : «Δίχως ἄλλο θὰ σὲ στείλω στὴν Κόλαση. Ναι. Στὴν Κόλαση θὰ σὲ στείλω.»

Και ο Ἄνθρωπος τοῦ φώναξε : «Δὲν μπορεῖς.»

Και ο Θεός εἶπε στον Ἄνθρωπο : «Γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ στείλω στὴν Κόλαση, και γιὰ ποῖδὸ λόγο ;»

«Γιὰτὶ στὴν Κόλαση ἔζησα πάντοτε», ἀποκρίθηκε ο Ἄνθρωπος.

Κ' ἔγινε σιγὴ στὸ Ουράνιο Δικαστήριο.

Κ' ὕστερ' ἀπὸ λίγο ο Θεός μίλησε και εἶπε στον Ἄνθρωπο : «Βλέποντας πὸς δὲν μπορῶ νὰ σὲ στείλω στὴν Κόλαση, δίχως ἄλλο θὰ σὲ στείλω στὸν Ουρανὸ. Ναι. Στὸν Ουρανὸ θὰ σὲ στείλω.»

Και ο Ἄνθρωπος τοῦ φώναξε : «Δὲν μπορεῖς.»

Και ο Θεός εἶπε στον Ἄνθρωπο : «Γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ στείλω στὸν Ουρανὸ και γιὰ ποῖδὸ λόγο ;»

«Γιὰτὶ ποτέ μου και σὲ κανένα μέρος δὲν μπόρεσα νὰ τάνε φανταστῶ», ἀποκρίθηκε ο Ἄνθρωπος.

Και ἔγινε σιγὴ στὸ Ουράνιο Δικαστήριο.

(Μετάφραση)

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΑΣ ΚΑΙ Ο Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

“Υστερις ἀπὸ ἑνα ἄρθρο τοῦ κ. Παλαμᾶ σὲ «Ἐμπρός», πὸν σκόρπισε ἀνησυχία σὶνὸν κόσμον τῶν Δημοτικιστῶν κ' ἔκανε τοὺς καθαρευουσιάνους νὰ τρίβουνε ἀπὸ χαρὰ τὰ χέρια τους, ὁ «Νουμᾶς» μ' ἕνα σημείωμά του γραμμένο μὲ σεβασμὸ καὶ μὲ ὅλη τὴν ἐπιβαλλόμενη εὐλάβεια πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ ποιητῆ, ζήτησε νὰ προκαλέσῃ μιὰ διασάφηση, μιὰ δημολογία τοῦ ἴδιου γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὶς ἀμφιβολίες τῶν φίλων του γιὰ τὴ γλωσσικὴ πίστη τοῦ Ποιητῆ. Ὁ κ. Παλαμᾶς ἀπάντησε μὲ δυὸ ἄρθρα του πάλι σὲ «Ἐμπρός» καὶ μ' ἕνα φιλολογικὸ γράμμα σὲ «Βαλκανικὸ Ταχυδρόμο» σὲ μιχτὴ γλώσσα, πὸν γιὰ πρώτη φορὰ νομίζουμε μεταχειρίστηκε. Τὸ ὕψος του εἶτανε θυμωμένο, κάπως τραχὺ καὶ περισσότερο ἀνεξήγητο ὅταν συλλογιστῆ κανεὶς πὸς ὁ κ. Παλαμᾶς ἀπαντοῦσε σὲ φίλους του, πὸν δὲν πάγανε νὰ τὸν ἐχτιμοῦνε. Ὁ «Νουμᾶς» ζήτησε μιὰ ἐξήγησι καὶ ὁ κ. Παλαμᾶς νόμισε πὸς ὄφειλε νὰπαντήσῃ. Βέβαια δὲν εἶναι κανεὶς ὑποχρεωμένος νὰ συμμερίζεται τὶς γλωσσικὲς γνώμες τοῦ «Νουμᾶ». Μιὰ τέτοια ἀπάντησι θὰ ἰσοδυναμοῦσε μὲ φιλολογικὴ τρομοκρατία, καθολοκληρία ἀντίθετη πρὸς τὸ φιλελεύθερο πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ὁ κ. Παλαμᾶς δικαιοῦται νᾶχῃ τὶς γνώμες του ὅσο καὶ ἂν θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τοῦ παρατηρήσῃ πὸς γιὰ λόγους στρατηγικῆς καὶ σκοπιμότητος δὲ διάλεξε τὴν καλύτερη εὐκαιρία νὰ τὶς ἐκδηλώσῃ.

Ἀπὸ τὰ ἄρθρα τοῦ «Ἐμπρός» καὶ τὸ γράμμα τοῦ «Βαλκανικοῦ Ταχυδρόμου» πληροφορηθήκαμε πὸς ὁ κ. Παλαμᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁπαδὸς τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς μὰ διατηρεῖ σὶς λεπτομέρειες τὴν «κριτικὴ ἐπιφυλακὴ» καὶ πὸς πᾶσχοι—οἱ ὁπαδοὶ τῶν ἄκρων. Ἡ δήλωσι μᾶς ἤρθε σὸν ἀνεπάρητεχην, λίγες μέρες μάλιστα ὕστερα ἀπὸ τὴ δημοσίευσιν τῶν «Παρακαίρων», πὸν περιέχουνε ἕνα μεγάλο πρόλογο γραμμένο σὲ καθάρια δημοτικὴ. Ὁ κ. Παλαμᾶς ἔχει λοιπὸν ἐπιφύλαξεις; Δὲν εἶναι πᾶ ὁρθόδοξος;

Ἡ δήλωσι αὐτὴ ἔκανε ἐκπληξιν σὶνὸν κόσμον τῶν δημοτικιστῶν, πὸν ἔξακολουθοῦσε νὰ πιστεύῃ τὸν κ. Παλαμᾶ γιὰ ἕναν ἀπὸ τοὺς πῶ φανατικούς ὁπαδούς τῆς γλωσσικῆς ὁρθοδοξίας. Τὸ πρᾶμα δὲν εἶναι ἀφύσικο τέλος πάντων. Κανεὶς δὲν ἔχει

τὴν ὑποχρέωσι νὰ μὲν αἰώνια κολλημένος σὲ μιὰν ἰδέα. Κεῖνο πὸν ἔμεις θὰ ἐπιθυμούσαμε εἶναι νὰ παρουσιαζότανε ὁ κ. Παλαμᾶς λιγώτερο ἐπιφυλακτικὸς καὶ περισσότερο ἀναλυτικὸς σὲ τὴν διατύπωσι τῶν ἀμφιβολιῶν του. Θὰ ἠθέλαμε δηλαδὴ νὰ ρωτήσομε τὸν κ. Παλαμᾶ πὸν κυρίως ἀποβλέπουνε οἱ ἐπιφύλαξεις του; Σὲ τὸν ἰπικὸ, σὲ τὸ λεξιλόγιον, σὲ τὴν σύνταξιν; Σὲ αὐτὲς τὶς ἀπορίες ὁ κ. Παλαμᾶς δὲν μᾶς ἔδωκε καμιὰν ἐξήγησι. Μᾶς μίλησε γενικὰ καὶ σχεδὸν γριφώδικα, διαφορούμενα. Οἱ φίλοι μείνανε μὲ τὴν πικρὴ σκέψιν ὡς πὸν τάχα νὰ ἐκτείνονται οἱ περιφημες αὐτὲς ἐπιφύλαξεις, οἱ ἀντίθετοι εἶναι βέβαιοι πὸς ὕστερις ἀπὸ τὸν κ. Πολίτη κερδίσανε ἕναν καινούριον ὁπαδόν. Ἐλπίζουμε πὸς ὁ σεβαστὸς ποιητὴς δὲ θὰ λείψῃ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ πὸς ἔχουνε τὰ πρᾶματα. Τότε μπορούμε νὰ συζητήσομε. Ἐως τότε πρέπει νὰ κρατήσομε καὶ μεις τὴν κριτικὴ ἐπιφυλακὴ.

Ο «ΠΥΡΣΟΣ»

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ο ΜΠΑΤΑΡΙΑΣ

Ἐδῶ καὶ λίγους μῆνες πέθαν' ἑβδομηντάρης πᾶ ὁ Γιώργης Μπαταρίας, ἕξακουστὸς τραγουδιστὴς καὶ λαουτιέρης σὲ Μεσολόγγι, πὸν τὸ τραγοῦδι τὸ εἶχ' ἐπάγγελμα καὶ μ' αὐτὸ ζούσε ὡς τὰ γερατῖα του. Ἡ συντροφία του, πὸν αὐτὸς τῆς εἶτανε ἡ ψυχὴ, εἶχε τρία ὄργανα, λαοῦτο τοῦ Μπαταριά, βιολὶ τοῦ Κατσαροῦ καὶ κλαρίνο τοῦ τσιγγάνου Σουλεϊμάνη. Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα τούτα βασιλευσε καὶ τρακίμιζε καὶ ἀνέβαινε σὲ οὐρανοὺς ἀπὸ πάθος, τὸ τραγοῦδι τοῦ Μπαταριά. Ἡ φωνὴ του πὸν ἔφτανε ἀβίαστα τὶς ἀψηλὲς νότες καὶ καταραυλοῦσε σκαλὶ σκαλὶ μὲ χίλια παιχιδίσματα, γυρισματα καὶ τσακίσματα ὡς τοὺς κάτου τόνους, ἔπαινε ὅλη τὴ χάριν καὶ τὸ αἶσθημα, ἀφοῦ πρῶτα ὁ τραγουδιστὴς ἐρχότανε σὲ κέφι μὲ κρασί. Ἡ ἄφραστη ἐπιτυχία του εἶτανε τὰ Γιαννιώτικα, τὰ Κλέφτικα καὶ τὰ ἐρωτικὰ Λιανοτράγουδα. Ὁ ποιὸς ἄκουγε τὸ Μπαταριά σὲ «Λαφίνας», σὲ «Ἐξοδὸ τοῦ Μεσολογγιοῦ», σὲ «Κατσαντώνη», σὲ «Φροσύνη», ἀδύνατο νὰ μὴ συγκινηθῆ κατάβαθα καὶ σὲ μάτι του νὰ μὴ ἀνεβῆ ἀθέλη-

τα τὸ δάκρυ. Ἡ τέχνη του, δική του ὀλότελα, βγαλμένη ἀπὸ τοῦ λαοῦ τὴν ψυχὴ, εἶταν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπίμονης κ' ἱερῆς του ἐπίδοσης. Τὸ τραγοῦδι του εἶταν ἴδια ἡ πνοή του. Ἡ ζωὴ του ἔνα γλέντι συγκρατητό. Ἀληθινὸς μποέμ, ὅ,τι κέρδιζε, καὶ κέρδιζε κάμποσα στὸ στενὸ ἐκεῖνο καὶ παθητικὸ τόπο τῆς λιμνοθάλασσας, τὰ ξόδευε μόνο γιὰ τὴν καλοπέρασὴ του. Δὲ συλλογιζόταν ἄλλο τίποτα στὸν κόσμον παρὰ τὸ τραγοῦδι. Ἔτσι κυλήσανε τὰ χρόνια του. Μὲ τὸ τραγοῦδι του ξυπνοῦσε στοὺς νέους τὴν ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς, τοὺς ἔπλαθε κόσμους ὄνειρευτοῦς, ἐξευγένιζε τοὺς ἀπλοὺς ἐκείνους ψαράδες, ποὺ τονὲ λατρεύανε. Τὸ περίεργον εἶναι πὼς στὴ νέα μας μούσα, ἀπὸ τοὺς δυὸ μεσολογιῆτες μας ποιητῆς, ὁ Μπαταριάς πέρασε γιὰ βιολιτζῆς, ἐνῶ δὲν ἔπαιζε παρὰ λαοῦτο, συνοδεύοντας τὴ φωνή του. Ὁ Παλαμᾶς τὸν ἔμνησε στοὺς «Καημοὺς τῆς λιμνοθάλασσας» :

Γειά σου καημένε Μπαταριά, τρανὰ εἶν' ὁ καημὸς μου
καὶ πὶὸ τρανὸς ἐσύ·
μὲ τὸ βιολί σου ξύπνησες τὴ λεβεντιὰ τοῦ κόσμου
κ' ἡ Ρωμιόσῆ, μιὰ φωτιὰ, μὲς στὸ βιολί σου ζῆ.

Κι ὁ ποιητῆς Μαλακάσης, σὲ τελευταῖο του ἐξαίσιον τραγοῦδι, σπατάλησε γι' αὐτὸν ὅλα τὰ ἐγκώμια ποὺ τοῦ ἀξίζανε :

Μὰ στὸ τραπέζι ὡς κάθονταν, κι ἄνοιγεν ἡ φωνὴ σου
Μεγάλε Μπαταριά !

Στὸ τρίτο κρασοπότηρο, πουλιὰ τοῦ Παραδείσου
Ξυπνοῦσανε κι ἀηδόνια στὰ κλαριά.

Καὶ λίγο λίγο ὡς γύριζες μὲς στὸ τραγοῦδι, ὦ θάμα !
Παλικαριές, καημοὺς,

Τάρματολήκι ἀνέβασες καὶ τὴν ἀγάπη ἀντάμα
Στ' ἀστέρια, στὸ φεγγάρι, στοὺς Θεοὺς.

Καθὼς ἡ νύχτα ἐθάμπιζε καὶ τῆς αὐγῆς ἡ χάρις
Σπίθιζ' ἀντικρονά,

Σάμιον' ὁ Μπαταριάς μὲ μιάς, καὶ πέταε τὸ δοξάρι
Μὲ τὸ στεγνὸ του βόγγο, στὰ νερά.

ΜΕΣΟΛΟΓΙΤΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΝΕΟΙ. Στὸ «Βωμόν» παρουσιάστηκε τελεταῖα μιὰ φουρνιά νέων, ποὺ θέλουνε νὰ γράφουνε στίχους, διηγήματα καὶ τὸ χειρότερον κριτικῆς. Νομίζουμε πὼς ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ ἕνα νέο, ποὺ παίρνει τὴν τόλμη νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν φῶς τῆς δημοσιότητος εἶναι ἡ τέλεια προῦτα γνώση τῆς γλώσσας, ποὺ μεταχειρίζεται, καὶ ποὺ δὲν ἔχει κανεὶς ἀπὸ τοὺς νέους αὐτοὺς τοῦ «Βωμοῦ». Ὁ Ἀδ. Παπαδήμας, μιὰ διασημὴν προσπάθεια νὰ πρωτοτυπήσῃ στὸ διηγημά του, ποὺ εἶναι ἀκόμα ἐμβρωδικο καὶ ἄπλαστο, χωρὶς καμιὰ ἀρχιτεκτονικὴ, χωρὶς θάθος, χωρὶς νόημα. Ὁ Μόσχος, Ἰβράκης, Κοκκινάκης, Μπακατσιάκος, παιδιὰ ποὺ προσπαθοῦνε νὰ ντύσουνε τίς πιὸ κοινὲς ρομαντικῆς διάθεσες μ' ἕνα νεωτεριστικὸ ροῦχο, χωρὶς κὰν οὐτ' αὐτὸ νὰ ἐπιτυχαίνον. Ὁ Μπουφίδης, ἕνα ἀχαλίνοιο ποιητικῆς ἀδειανοσύνης ξέσπασμα, ἕνα παιδί χωρὶς κανένα σεβασμὸ στὸν ἑαυτὸ του πρὶν κ' ἕστερα στοὺς ἄλλους μπροστά. Κ' ἕστερα ἄλλοι καὶ ἄλλοι—ποὺ νὰ τοὺς θυμᾶται κανεὶς ! — ποὺ θὰ κάνανε καλύτερα νὰ παίζονε lawη-tennis ἢ μπρολίνα καὶ νὰ φήσουνε σιτὴν ἡσυχία τοὺς τίς Μοῦσες καὶ τὴν Τέχνη, ἢ, ἂν αἰσιάνουνται σι' ἀλήθεια κάποια φωτιὰ μέσα τοὺς, καὶ ποὺ μόνο ἕνας Τέλλος Ἄγρας κ' ἕνας Παπανικολάου φανερώνουνε, νὰ μὴν ἀσκημονοῦνε καὶ νὰ μὴν παίρουνε πῶδες ἀουβίδαστες μὲ τὸ ἠθικὸ τοὺς ἀνάστημα.

Τὸ χειρότερον ὅμως ἀπ' ὅλα εἶναι ἡ τάση τῶν περισσοτέρων ἀπ' αὐτοὺς νὰ γράφουνε κριτικῆς. Τὰ σημειώματα στὸ περιθώριον, (Βωμὸς ἀρ. 9), εἶναι μιὰ μοναδικὴ ψυχαγωγία, προκαλοῦν ἀβίαστο τὸ γέλιο, μὰ, ἕστερ' ἀπὸ μιὰ σοβαρώτερη ἐπισκόπηση, τὸν οἶχτο ἢ καὶ τὴν ἀγανάχτηση, γιὰτὶ εἶναι κορόμφωμα τῆς ἀναίδειας νᾶρχοννται σήμερον παιδιὰ, ποὺ δὲ γράφανε ποτέ τοὺς μιὰν ὀρθογραμμένη ἀράδα μὲ νόημα, γιὰ νὰ ἐκφράσουνε τὴν ἐπιφύλαξή τοὺς γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ καὶ τὸ τολέντιο τοῦ Βουτυρά, ποὺ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι λίγο καιρὸ προηγήτερα θέλανε νὰ τὸν παραστήσουνε σὰν Ἑλληνα Ντισοιογιέφσκη. Καὶ μεις σὰν πρωτοπαρουσιαστήκαμε σιὰ γράμματα εἶχαμε τὰ χροῖνια τοὺς, μὰ δὲν ξέρομε, φαίνεται, πὼς τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη οἱ νέοι εἶχανε πιότερον «γνώθι σαυτόν», καθόλου toupet καὶ μεγαλύτερη ἐνδόμυχη πίστη. Κεῖνοι ποὺ ἔχον τὴν ἐνδόμυχη αὐτὴ πίστη δουλεύον ἡσυχά, τίμια κ' ἐδουλεύθητα, χωρὶς βῆριο, χωρὶς μελοδραματισμοὺς, γιὰτὶ δὲν εἶναι ὁ ἐφήμερος θόρυβος γύρω

ἀπὸ τὸνομά τους, μὰ ἡ θεικὴ ἐργασία τους, πὸν θὰ τοὺς δώσῃ τὴν προπεύμενη θέσῃ τους σὶὰ ἑλληρικὰ γράμματα καὶ σὶτὴν ἱστορικὴ συνείδηση γενικά.

ΜΙΑ ΦΙΛΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ. Ἐνα βράδυ, τὸν περασμένο Μάρτη, μαζευτήκανε λίγοι φίλοι, — ὁ Κώστας Μαλέας, Ρήγας Γκόλφης, Κώστας Παρορίτης, Νίκος Στεργίου, Πάνος Ταγκόπουλος, Βασίλης Ρώτας, Ε. Παπαδημητρίου, Ἰωσήφ Παπαδόπουλος, Κωστής Βελύρας, ὁ Γάλλος δημοσιογράφος κ. Jean Ellé κι ὁ ὑποφαινόμενος, — σὶὸ σπῆτι τοῦ νέου μουσικοσυνθέτη Δ. Μητρόπουλου.

Ὁ Μητρόπουλος ἐχιτέλεσε σὶὸ πιάνο μὲ ξεχωριστὴ τέχνη καὶ μὲ τὴ δύναμη, πὸν χαρακτηρίζει τὸ ὑπεραιμικὸ ταμπεραμέντο του, ἔνα συμφωνικὸ τραγούδι του, πὸν ἐμπνεύστηκε ἀπὸ τὴν Παναγιὰ τῆς Σπάρτης, τὸ σονέτο τοῦ Ἀγγελοῦ Σικελιανοῦ. Ὁ,τι βλέπουμε καὶ σὶτὴ νέα αὐτὴ σύνθεση τοῦ Μητρόπουλου εἶναι ἡ εὐσυνείδητη προσπάθειά του νὰ αναπτύξῃ τὸ μουσικὸ θέμα του ἔτσι, πὸν ν' ἀνταποκρίνεται σὶὸ περιεχόμενο καὶ τὸν παρασιατικὸ κόσμο τοῦ τραγουδιοῦ, πὸν σιάθηκε βάση κι ἐφορμὴ γιὰ τὴ σύνθεσή του. Ἴσως ἐπειδὴ τὸ σονέτο αὐτὸ τοῦ Σικελιανοῦ ἔχει πιότερη ἀντικειμενικὴ παρασιατικότητα ἀπὸ ψυχικὸ βάθος, ἴσως γι' αὐτὸ κ' ἡ σύνθεση τοῦ Μητρόπουλου νὰ δίνῃ τὴν ἐντύπωση περιγραφικῆς μουσικῆς, μ' ὄλο πὸν φανερώνεται σὲ πολλὰ σημεία μιὰ ἐσώτερη καὶ θαυότερη συγκίνηση, πὸν δρεῖλεται φρονικά σὶτὴν ὑποκειμενικότητα τοῦ συνθέτη κι ἔχι σὶτὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ ποιητῆ. Ὁ Μητρόπουλος δείχνει καὶ σὶτὴ νέα του αὐτὴ σύνθεση τὰ σημάδια τῆς ξεχωριστῆς μουσικῆς ιδιοφυΐας του καὶ τῆς ἀναμφισβήτητης τεχνικῆς του μόρφωσης.

Ἐπειτα ὁ συνθέτης μᾶς ἔπαιξε κομμάτια ἀπὸ τὴν πρώτη πράξη τῆς ὄπεράς του «Βεατρίκη», πὸν ἀρέσανε καὶ πάλι ξεχωριστά. Γιὰ τὸ ἔργο ὅμως αὐτὸ τοῦ Μητρόπουλου δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐδῶ πλατύτερος λόγος, τὴ στιγμὴ πού, γραμμένο γιὰ δοχῆστρα καὶ γιὰ τὸ θέατρο, δὲν παίχτηκε ἀκόμα. Στὴ συμφωνικὴ μουσικὴ ὁ Μητρόπουλος μᾶς ἔδειξε δείγματα, πὸν ἀξίζουνε τὴ μεγαλύτερη προσοχή. Ὡς δραματικὸ μουσικὸ περιμένουμε νὰ τὸν κρίνουμε σὸν ἔρθη ἢ κατάλληλη ὥρα.

Ὁ,τι μπορεῖ νὰ εἰπωθῇ ἐδῶ πέρα εἶναι πὸς ἡ φιλικὴ ἐκείνη συγκέντρωση ἔκανε ὄλους μας, μ' ὄλο πὸν δὲ δουλεύαμε ὄλοι τὴν ἴδια τέχνη, νὰ νοιώσουμε θαθεῖα τὴν ἀνάγκη γιὰ τέ-

τοῦ εἶδους συγκέντρωσες, πὸν μᾶς δείχνουν τὴν ὁμοιογένεια τῶν ἰδανικῶν καὶ τῶν πόθων μας, εἴτε μὲ τὸ λόγο, εἴτε μὲ τὸ χροῶμα, εἴτε μὲ τὸ σχῆμα, εἴτε μὲ τὸν ἦχο κι' ἂν εἶναι γράφτὸ σὶὸν καθένα νὰ τοὺς δίνει ζωή.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ. — «ΔΙΧΩΣ ΦΤΕΡΑ». — «ΜΙΚΡΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ». — Ὁ ποιητὴς Σωτήρης Σκίπης τύπωσε τῶρα τελευταῖα σὶὸ Παρίσι δυὸ βιβλία, πὸν συγκεντρώνουνε ὄλη τὴν πρόχειρη δημοσιογραφικὴ δουλειά, πὸν ἔκανε σὶὰ στεγνά αὐτὰ χρόνια σὶτὴν Ἀθήνα, ἄρθρα, σημειώματα, χρονογραφήματα, μὲ μόνη τὴ διαφορὰ πὸς τοὺς ἔχει κάπως διορθωμένο τὸ τυπικὸ τῆς γλώσσας τους, γιὰ τὴ σὶς ἐφημερίδες πρωτοδημοσιευτήκανε φρονικά σὶτὴν καθαρεύουσα. Ἐχουμε τὴ γνώμη, πὸς ἔνας ποιητὴς δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ παρουσιάσῃ ὄγκο γιὰ νὰ ἐπιβληθῇ, αὐτὸ ἔνα, κ' ὕστερα πὸς ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ μὴ δείχνῃ κάθε του ἀδυναμία οὔτε νὰ ξαναφέρῃ σὶὸ φῶς ἁμαρτίες του, πὸν πηγαίνανε νὰ ξεχαστοῦνε. Φρονικά κι' ὁ Σκίπης ὁ ἴδιος γιὰ προχειρογραφήματα τὰ χαρακτηρίζει τ' ἄρθρα του αὐτά, μὰ θάτανε καλύτερα ἂν δὲν τὰ συγκέντρωσε γιὰ νὰ τὰ θγάλλῃ σὲ ξεχωριστοὺς τόμους, πρῶτα γιὰ τὸ αὐτὸ δείχνει πὸς υἰοθετεῖ καὶ κείνα ἀκόμα πὸν ἔγραψε ὁ ἄνθρωπος σὶτὴν ἀνάγκη λόγων, πὸν δὲν ἦταν ἐσωτερικοί, κ' ὕστερα γιὰ τὸ ἔτσι κρείωνει τὸ ποιητικὸ του γόητρον. Ὁρισμένα κομμάτια βέβαια μὲς σὶὰ βιβλία του αὐτὰ ξεφεύγουν ἀπὸ τὰ σύντομα τῆς ρουτίνας τῆς καθημερινῆς χρονογραφίας κι ἄλλα πάλι δείχνουν μιὰ φινέτσα κ' ἔνα χιούμορ ξεχωριστό. Ἡ γενικὴ ἐντύπωση ὅμως μένει αὐτὴ, κι' ἄς λέῃ σὶὸς φιλοσοφικὸς ἀφορισμὸς τοῦ ὅ,τι θέλει, πὸς γράφει πολλὰ, πάρα πολλὰ, καὶ πὸς θάπρεπε νὰ γράφῃ λιγώτερα, γιὰ νὰ μπορῇ ὁ καθένας πὸν σὶτὴν ν' ἀναγνωρίζῃ τὸν ἀληθινὸ Σκίπη, πὸν τὶς ὀρισμένες ποιητικὲς ἀρετὲς του δὲ σκοπεύει νὰ τοῦ ἀμφισβητήσῃ κανένας.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗ. — «Ο ΠΟΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ». — Ἐνα τυπογραφικὸ φύλλο, μὲ δέκα ὄλα-ὄλα τραγούδια πὸν μαρτυροῦνε ἔνα ξεχωριστὸ ποιητικὸ ταλέντο καὶ μιὰ εὐγενικὰ ἐσωτερικὴ διάθεση. Τὰ τραγούδια «Θάνατος», «Ζωές», «Αγάπη» κι' ἄλλοι σκορπιστοὶ σὶτὴν ἀπὸ τὴ σειρά τοῦ κ. Κ. Γ. Καρυώτακη εἶναι μιὰ ἐγγύηση

για τὸ σήμερον καὶ μιὰ ἐπόχωση γιὰ τὴν καλὴ ἐξέλιξη τοῦ ποιητῆ, ἂν ἐννοεῖται θελήσει νὰ μείνῃ συνεπὴς στὸν ἑαυτό του καὶ δὲν παροτρυνθῆ ἀργότερα ἀπὸ τὶς διάφορες μὸδες τῆς ἐποχῆς. Ὁ κ. Κ. Γ. Καρνωτιάκης, μ' ὄλο πὸν παρουσιάζεται γιὰ πρώτη φορά, δείχνει ἀκόμα πὼς ξέρει καλὰ τὸ μεταχειρίσασθαι τοῦ στίχου, σὲ τρόπο πὸν ἢ μορφὴ νὰ μὴ φαίνεται σιὰ τραγούδια του σὰν προσπλάθεια τεχνική, μὰ σὰ φρονικό του χάρισμα.

Μ. Μ. ΔΑΜΙΡΑΛΗ. — «ΛΙΓΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ». — Μὲ τὸν τίτλο αὐτὸ κωλοφόρησε τελευταῖα ἕνα βιβλιαράκι μὲ στίχους—τὴ λέξη ἐδῶ τὴ μεταχειριζόμεσθε οὐβατικά, — πὸν ὄχι μονάχα κριτικὴ δὲν τ' ἀξίζει, μὰ οὔτε κὰν ἀπλὸς λόγος. Ἄν θυσιάζουμε τώρα λίγο τόπο, τὸ κάνουμε γιὰ νὰ οὐσιώσουμε στὸν κ. Μ. Μ. Δαμιράλη, ἢ νὰ μὴ γράφῃ καθόλου, ἢ ἂν θέλῃ νὰ γράφῃ, μὰ διαβάσῃ κάμποσο τοὺς σὺγκαιρινούς του, δικούς μας καὶ ξένους, γιὰ νὰ μάθῃ τουλάχιστο ἕνα τρόπο νὰ διατυπώσῃ καλύτερα τὰ πολυμεταχειρισμένα αἰσθήματα καὶ μοιτίβα του. Οἱ «Μαρμαράδες», τὸ «Πέθανε ἢ γιὰγιά μας» καὶ ἕνα ἢ δυὸ τὸ πολὺ ἄλλα τραγούδια, πὸν κὰν θέλονε νὰ ποῦνε, ξεχωρίζονε τόσο πολὺ μέσα στὴ χαλαρότητα τοῦ σύνολου, πὸν θαρρεῖ κανεὶς πὼς δὲν εἶναι τοῦ ἴδιου πὸν ἔγραψε τὰ πὸν μπροστὰ καὶ τὰ παρακάτω.

Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ. — «ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΗΛΙΟΚΑΛΗΣ». — Ἀλεξάνδρεια. — Εἴκοσι ἐννιά τετραστίχα ὄλα ὄλα, σὲ ἀνομοιοκατάληχτο δεκασύλλαβο γραμμένα, ἂν ὄχι παντοῦ ἄρτια στὴ μορφῇ, ὄχι ὅμως φτωχὰ καὶ σὲ νόημα καὶ σὲ παραοιατικότητα, ὅπως τὰ περισσότερα παιητικὰ προῖθνα τῆς χώρας τοῦ Φαρακῶ. Ὅ,τι γράφει ἔχει σταθερὸ περιεχόμενο καὶ δείχνει ἀγνότητα καὶ εὐλιχρῖνεια διάθεσης.

ΚΝΟΥΤ ΧΑΜΣΟΥΝ. — «Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΣΑΒΑ».

—Τὸ ἐκδοτικὸ κατὰστημα Γ. Βασιλείου ἔβγαλε σὲ βιβλίο τρία δηγήματα τοῦ Κνούτ Χάμσου μεταφρασμένα ἀπὸ τὸ συνεργάτη μας Λέοντα Κουκούλα. Καὶ τὰ τρία εἶναι ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα τῆς ξεχωριστῆς ἀτομικότητος καὶ τέχνης τοῦ Νορβηγικοῦ συγγραφέα καὶ ἀξίζει ἀληθινὰ τὸν κόπο νὰ μεταφραστοῦνε.

Ἄρκετὸ ἐνδιαφέρον ἔχουνε καὶ ὅσα γράφει ὁ μεταφραστὴς σ' ἕνα σημειώμα του γιὰ τὸ Χάμσου. Μὰ ὅσο γιὰ τὴ γλώσσα τῆς μετάφρασης, πὸν ἐρωτοτροπεῖ—πολὺ σπάνια εὐτυχῶς—μὲ τὴ μιχτή, ἔχουμε κάποιαν ἐπιφύλαξη. Μὰ γι' αὐτὸ φρονικὰ δὲ φταίει τόσο ὁ μεταφραστὴς ὅσο ὁ ἐκδότης.

Μαθαίνουμε πὼς τὸ ἴδιο ἐκδοτικὸ κατὰστημα ἐτοιμάζει καὶ ἄλλο βιβλίο μὲ ἔργα τοῦ μεγάλου Σουηδοῦ συγγραφέα Γκέιγερσταμ. Περιμένουμε.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

— Στὴ συναυλία τῆς Ρωσσίας περιηγητέσσα; Τσερκάσκη πῆγε ὅσος κόσμος μπορεσε νὰ χωρέσῃ στὸ Δημοτικὸ.

ἔχει μιὰ καλὴ καὶ συμπαθητικὰ φωνή, ἀλλ' ἢ ἐχτέλεση ὄχι καὶ τέλεια.

Τὸ πρόγραμμα τῆς φτωχὸ καὶ σὲ ποιότητα καὶ σὲ ποσότητα. ἔχει τέσσερα ρούσσικα τραγούδια καὶ ἀπ' αὐτὰ ἀρέσανε περισσότερο «Οἱ λυγμοὶ» καὶ ἔπειτα τὰ πολυακουσμένα «Μάννα καὶ γιὺς» τοῦ Σαμάρα, Aïda, Gioconda καὶ Mignon, ἂν καὶ τὸ τελευταῖο εἶναι γραμμένο γιὰ mezzo-soprano.

Τὸ πλῆθος ὅμως, μ' ὄλο πούχει ἀκούσει καλύτερες τῆς δικῆς μας, ξέσπασε σὲ ἀκράτητο ἐνθουσιασμό.

Νάν τ' ἀποδώσουμε στὸν τίτλο τῆς ἢ σ' ὅτι πλήρωσαν εἴκοσι δραχμὲς εἰσιτήριο ;

—Στὶς 16 τοῦ Μάρτη ἔδωσε ὁ κ. Τριανταφύλλου τὴ συναυλία του (τραγούδι) μὲ σύμπραξη τῆς κ. Κ. Τριανταφύλλου καὶ μερικῶν μαθητῶν του. Ἐτραγουδῆσε καλύτερα ἀπὸ κάθε φορά, μόνο πὸν παραμεταχειρίστηκε τὶς λεγόμενες voix de fausset.

Ἡ κ. Τριανταφύλλου (Καρατζᾶ) μὲ τὴ μικρούτσικη φωνὴ τῆς ἔκανε πάλι θαύματα τιμώντας ἄλλη μιὰ φορά τὴν καθηγήτριά της κ. Ν. Φωκά. Ἀπὸ τὶς μαθήτριες καλύτερη ἦταν ἡ Δίδα Κωτζῖα. Μόνο πὸν ἢ «Καταδίκη τοῦ Φάουστ» ἔπρεπε νὰ τραγουδιστῇ σὲ γοργότερο χρόνο.

Ἡ Δίδα Μεσολογᾶ τραγουδῆσε κομμάτια πὸν δὲ στέκουν στὴ φωνὴ τῆς καὶ θάλαξε κανεὶς πὼς τόχει φυσικὸ νὰ μὴν εἶναι σωστὴ στὸν τόνο. Πάντα κὰνι τοῦ λείπει.

Ὅσο γιὰ τὴ Δίδα Ἀναγνωστοπούλου, βρίσκουμε πὼς ὁ καθηγητὴς τῆς βιάστηκε νὰ μᾶς τὴν παρουσιάσῃ. Χρειάζεται ἀκόμα καιρὸς καὶ δουλειά. Τῆς συσταίνουμε πρὸ παντὸς ν' ἀφίση τὶς πολὺ ἀσκημὲς ὑπερβολῆς πούχει τὴ diction τῆς.

—Στὴ σάλα τοῦ Ὁδείου ἔδωσε ὁ κ. Τ. Νικολάβουρας τὴ συναυλία του μὲ σύμπραξη τῆς Δίδας Κ. Ἀνδρεάδου (τραγούδι).

Ὁ νεαρὸς βιολιστὴς ἔπαιξε μὲ πολλὴ ἀκρίβεια κομμάτια τοῦ XVII οὐ καὶ XVIIIου αἰῶνα καὶ τ' ἀπόδωσε μὲ ὄση εὐγένεια καὶ ἀπλότητα ἀπαιτοῦν τὰ κλασσικὰ κομμάτια.

Ἡ ἰδέα του νὰ παίξῃ κομμάτια τῆς ἴδιας ἐποχῆς ἦταν πολὺ καλὴ καὶ εὐχαρίστησε ἰδιαίτερα τὸ διαλεχτὸ ἀκροατήριον. Θὰ περιμένουμε τώρα καὶ μιὰ συναυλία μὲ νεώτερους συνθέτες. Ἡ Δίδα Ἀνδρεάδου τραγουδῆσε ἀρκετὰ εὐσυνείδητα μόνο πὸν ἂν συγκρίνουμε τὶς ἀπάνου νότες τῆς φωνῆς τῆς μὲ τὸ médium καὶ τὶς κάτω, βρίσκουμε πὼς οἱ τελευταῖες εἶναι πολὺ ἀδύνατες. Θάπρεπε νὰ τὶς γυμνάσῃ περισσότερο.

—Ἀπ' τὶς καλύτερες πὸν γίνανε ἢ τρίτη συναυλία τῆς Ὁρχήστρας τοῦ Ὁδείου. Ὁ κ. Λυκούδης ἔπαιξε τέλεια τὴ συμφωνία τοῦ Lalo.

Ἡ ὄρχηστρα ἔπαιξε τὴ συμφωνία τοῦ Berlioz ὅσο μπορούσε καλύτερα.

Ἰδίως τὰ «un bal», «Marche au suplice» καὶ τὸ «songe d' une nuit de Sabat» πολὺ χαρακτηριστικὰ.

Στὸ τέλος ἔπαιχτηκε μέρος ἀπὸ τὸ Egmont τοῦ Beethoven.

—Στὴν τέταρτη συναυλία τῆς ὄρχηστρας, πὸν πέτυχε ἐπίσης πολὺ, ἔπαιξαν τὴ Leonora τοῦ Beethoven, εἰσαγωγή γραμμένη γιὰ τὸ μελόδραμα τοῦ Fidelio καὶ πὸν τὴν ἔγραψε ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ἄλλες προηγουμένους πὸν δὲν τᾶρεσαν.

*Έπειτα ἡ μισοτελειωμένη συμφωνία en si mineur τοῦ Schubert, ἔργο πολὺ δροσερὸ καὶ χαριτωμένο τὸ καὶ Concerto en mi(b)bémol τοῦ Mozart ἀπὸ τὸν κ. Schultze καὶ τὴν ὀρχήστρα.

Στὸ δεύτερο μέρος ἔπαιξαν τὴ «Sourle» τοῦ A. Marsick χαρακτηριστικὸ συμφωνικὸ ποίημα. Τὴν ὀρχήστρα διεύθυνε ὁ κ. Μητρόπουλος τόσο καλὰ ὥστε νὰ ἐνθουσιάσῃ τὸ συνθέτη καὶ καθηγητὴ του κ. Marsick καὶ νὰ τὸν... φιλήσῃ ἀπάνου στὴ σκηνή.

Στὸ τέλος παίξανε τὸ «Sten Vra Råpne» συμφωνικὸ ποίημα τοῦ Glazounow.

—Πάντα μεγάλη τεχνίτρα τοῦ τραγουδιοῦ ἡ κ. Φωκᾶ! Μᾶς ἀπόδειξε ὅμως ἄλλη μιὰ φορὰ μὲ τὶς μαθήτριες πούβγαλε στὸ concerto τῆς πῶς ἐχτός ἀπ' αὐτὸ εἶναι καὶ πρώτη γραμμῆς δασκάλα. Βλέπει κανένας στὸ τραγοῦδι τους μιὰν égalité φωνῆς ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, μιὰ σταθερότητα καὶ ἀκρίβεια τόνου ποὺ δὲν τὴν βρισκουμε δυστυχῶς συχνά. Κι ἀρχίζουμε ἀπ' τὴ δεσποινίδα κόρη τῆς ποὺ μᾶς τραγοῦδησε κατὶ bergettes τοῦ XVIII αἰῶνα μὲ τρόπο ἐξαιρετικὰ τεχνικὸ. Παρατηρήσαμε μάλιστα πῶς ἡ φωνὴ τῆς γιόμισε περισσότερο καὶ πῶς μέρα μὲ τὴ μέρα γίνεται τελειότερη. Καὶ εἶναι τόσο νέα ἀκόμη.

*Έπειτα ἡ Δεσποινίδα Βαφειάδου μὲ τὴ σπάνια φωνὴ τῆς τραγοῦδησε τόσο τεχνικὰ. Μόνο λίγο ἐκφραστικότερη θάπρεπε νάβαι.

*Ἦταν νὰ μᾶς παρουσιάσῃ καὶ ἓναν πολὺ καλὸ τενόρο τῆς μὰ ἔλειπε στὴν Πόλῃ μὲ τὴ μουσικὴ τοῦ κ. Καλομοίρη καὶ δὲν πρόφτασε νάρθῃ.

Κ' ἔτσι εἴχαμε διπλὴ τὴν ἀτυχία νὰ μὴ τὸν ἀκούσουμε καί... νὰ δοῦμε μιὰν ἀσχημὴ ἀπαγγελία. Μάθαμε ὅμως πῶς θὰ δώσῃ καὶ ἄλλη συναυλία ἡ κ. Φωκᾶ κ' ἔτσι θὰ διορθωθῇ τὸ κακὸ.

ΦΟΥΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

—Μὲ συγκίνηση ἀληθινὴ δημοσιεύουμε στὸ σημερινὸ φύλλο τέσσερα ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ Μανώλη Μαγκάκη χαρισμένα ἀπ' τὴν ἴδια τὴν οἰκογενεὰ του στὸ συνεργάτη μας Ἰωσήφ Ραφτόπουλο, ἐπίτηδες γιὰ τὸν «Πυρσὸ».

—Γιὰ τὰ «Παράκαιρα» τοῦ Παλαμᾶ θὰ γράψῃ στὸ ἐρχόμενο φύλλο πλατιά κριτικὴ ὁ συνεργάτης μας Κ. Καρθαῖος.

—Ἀπ' τὴ συντροφίᾳ τοῦ «Πυρσοῦ» θὰ ἐκδοθῇ σὲ λίγο ποιητικὴ ἀνθολογία ποὺ θὰ ἔχει μέσα ποιήματα τοῦ Κ. Καρθαίου, Ἄγη Λεβέντη Λέοντα Κουκούλα, Γιάννη Οἰκονομίδη, Πάνου Ταγκόπουλου καὶ Κωστή Βελμύρα.

*Ἡ ποιητικὴ αὐτὴ ἀνθολογία θάβαι περίπου ἐφτά τυπογραφικὰ φύλλα, σελίδες 112, καὶ θάχει ἐκτενέστατο πρόλογο ἀπ' τὸ Ρήγα Γκόλφη.

—Στ' ἀναλυτικὰ προγράμματα, ποὺ γράφονται ἀπ' τὸν κ. Marsick γιὰ νὰ βοηθήσουνε τὸ κοινὸ νὰ καταλάβῃ περισσότερο τὰ μουσικὰ κομμάτια, βρισκουμε πότε-πότε κατὶ μεταφραστικὰ λάθη, ἀληθινὰ ἀριστουργήματα.

Παράδειγμα ἀπὸ τὴ Source τοῦ Marsick: «Ἡ ψυχὴ του ψάλλει ἕμνον εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ ἔργον τὸ συντελεσθὲν ὑπὸ τῆς «Πηγῆς» ἐν τῇ φύσει. Ἡ Πηγὴ ἐξύψωσε τὸν ἀνθρωπον...Κυλίνεται ἀπὸ βάθους εἰς βάθος...»

Χαθήκανε τάχα οἱ μεταφραστές;

—Μερικὰ ἀντίτυπα, ποὺ μείνανε ἀκόμη, ἀπ' τὶς «Δροσοσταλίδες» τοῦ Πάνου Ταγκόπουλου πουλιοῦνται στὸ βιβλιοπωλεῖο Κουκλάρα, ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ὄρχ. 2 τὸ καθένα.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΔΑΝΟΥ & ΣΙΑ

Ε.ΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (Περμαξόγλου 4α, τηλέφ. 15 — 57)

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ (Νικήτα 8, τηλέφ. 1-57) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (Αγίου Μηνᾶ 7,8,9) ΠΑΤΡΑΣ (Αγίου Ανδρέου 58) καὶ ΜΑΣΣΑΛΙΑ, (rue Breteil 76.)

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (Τρόπεζα Καλαμών), ΛΑΜΙΑ. (Υἱοὶ Α. Νούτσου καὶ Καρυφός), ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, (Sarantis frères, Rector Street) ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ (Ἀδελφοὶ Σαράντη), Ἀμπτή Χάν.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ: Εἰς ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ, ΛΟΝΔΙΝΩ, ΝΕΑΥΗΟΛΕΙ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΜΙΣΕΩΣ. Ἀποστολή, παραλαβὴ καὶ ἀποθήκευσις ἐμπορευμάτων, φορτώσεις, ἐκφορτώσεις καὶ ἐκτελωνισμοί. ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΕΛΙΩΝ. Ἀγορὰ καὶ πωλήσεις ἐμπορευμάτων διὰ λογαριασμὸν τρίτων ἐν Ἑλλάδι καὶ τῷ ἔξωτερικῷ. ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΝ. Ναύλωσις καὶ διαχείρισις ἱστιοφόρων, ναυλώσεις ἀμφοτερόων καὶ πρακτορικῆς ἐργασίας αὐτῶν. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΝ. Ἀσφάλεια θαλάσσης καὶ πυρός. Γεν. Πράκτορες τῆς «Προνοίας». Πράκτορες τοῦ «Μπαλουάζ». ΤΜΗΜΑ

ΕΠΙΣΤΙΤΙΣΜΟΥ ΕΠΑΡΧΙΩΝ. Παραλαβὴ καὶ ἀποστολὴ μετὰ καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν παντὸς εἴδους τραπεζιῶν διὰ λίσμον τῶν κοινοτιῶν ἐπιτροπῶν.

Ἡ Ἐταιρία χορηγεῖ δάνεια ἐπὶ ἐμπορευμάτων καὶ φορητῶν, καὶ ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν σχετιζομένην μὲ τὰς ἀνωτέρω ἐργασίας.

Ἡ Ἐταιρία δὲν ἐμπορεύεται δι' ἴδιον λίσμον, οὐδέ τε δέχεται τὴν ἀπολειπτικὴν ἀντιπροσωπεῖαν ἐμπορευμάτων καὶ βιομηχανικῶν οὐκίων.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

Η ΜΕΡΑ ΠΕΜΠΤΗ

ΕΚΑΤΥΨΑΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΙΑΣ ΤΗΣ ΧΘΕΣ :

ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΔΡ. 25,000,000

ΑΘΗΝΑΙ ΔΡ. 32,791,000

ΕΠΙΡΧΙΑΙ ΔΡ. 14,259,900

ΣΥΝΛΟΟΝ :

72,050,900